

OLAT NIEUWS

Clubblad w.s.v. Ollandse Lange Afstand Tippelaars • jaargang 29 • Nr. 6 • juni 2003

Hagelkruisroute, door: Marijke Leenders

Pelgrimspad, door Nelly v.d. Voort

Veluweweg, door Willemien Konink

Groen, groener, groenst, door: Margriet

*en ook: Coos Verburg en Henri Floor,
Fé en Christiaan Koehler,
Piet Royakkers*

*Piet Jansens, Ben v.d. Velden,
Sjef Koolen, Constant Dedel,
Marinus, Hein, Nellie Leijssen
Peter en Ad*

Ollandse Lange Afstand Tippelaars
Opgericht 23 november 1967
Lid van de KNBLO, tevens aangesloten bij NBWB - KNAU - NFV (IVV)

OLAT-NIEUWS

Voorzitter:
 Marinus van Roosmalen
 Hoge Vonderstraat 7
 5492 CH St.-Oedenrode
 ☎ Fax 0413-475467
 e-mail: mvroosmalen@tridodsl.nl
 #

Vice-voorzitter:
 Theo Tromp
 Daalenbroek 32
 6002 VN Weert
 ☎ 0495-450325
 e-mail: m.h.tromp@hccnet.nl
Internet web-postmaster:
 www.wandel-olat.org
 #

Secretaris:toegevoegd lid dag. bestuur
 Kees van Vessem
 Diepmeerven 112
 5646 HC Eindhoven
 ☎040-2110413
 e-mail: keestrus.v.vessem@12move.nl
 #

Penningmeester:
 Jos van den Bersselaar
 Hagenkampweg Zd. 146
 5615 DA Eindhoven
 ☎040-2524404
 e-mail: j.f.c.j.vande.Bersselaar@freeler.nl
 #

Notuliste Bestuursvergadering
 Mariet Ahlers

Bestuursleden:
 Hein Lenders
 Herdersveld 159
 5665 JN Geldrop
 #
 Toon van Wordragen
 J. v. Stolbergstraat 10
 6006 ZM Weert
 ☎0495-537775
 e-mail: toon.van.wordragen@hetnet.nl
 #

Ad Verbakel
 Past. Bogaertsstr. 12
 5469 EZ Keldonk
 ☎ 0413-212161
 #

Banknummer OLAT:
 13.82.11.736
 t.n.v. penningmeester OLAT, Eindhoven
Gironummer OLAT:
 17.75.156
 t.n.v. penningmeester OLAT, Eindhoven

ERELEDEN van w.s.v. OLAT
Theo Tromp, Jan van de Ven, Piet Knoester,
Hein Lenders en Marinus van Roosmalen
 -♦-
DRAGER VAN DE CORNELIS VAN MONTFORT TROFEE
Jan van de Ven, Piet Knoester en Theo Tromp.

inhoud OLAT-Nieuws juni 2003

Voorwoord: Marinus van Roosmalen..... 4
Meldingen "Van de Bestuurstafel": Hein Lenders 5
Ledenadministratie: mutaties..... 6
 Onze jarigen 6
Initiatiefgroep: Wandelen op Dinsdag..... 7
 Zomerprogramma 2003..... 7
 Hagelkruisroute. Marijke Leenders..... 8
 Weerterbos. Piet Roijackers 8
Initiatiefgroep: wandelcafé programma..... 9
 Als Pelgrim ben je een met de natuur. Ad van Asten 9
Jongerenactiviteiten 10
LPS: Clubkampioenschap 11
 Programma clubkampioenschap..... 11
 Kennedymars Sittard. Sjef Koolen 11
 De 75 van Hengelo. Henri Floor en Coos Verburg..... 12
Clubreizen: programma 2003..... 14
 De stilte van Forst Monschau. Ad van Asten
 - Jubileum-Kampinatocht. Peter van de Ven..... 17
 - Veluweweg. Willemien Konink 18
 - Backfield-Wandeltocht. Constant Dedel..... 19
 - Groen, groener, groenst..Margriet
 - Pelgrimspad in dichtvorm. Nelly v.d. Voort 20
 Voor u gelezen, redactie..... 22
 - Europees Denken in Nederland. Ben van der Velden..... 23
 - Grenspalen bij Valkenswaard (1). Piet Jansens..... 24
 Wandelfestijn in Peel en Kempen. Uit Te Voet..... 26
 - St. Cuthbert's Way (2), Christiaan Koehler..... 28
Foto voorkaft: Eifeldal, AvAsten
 Verder foto's van: Willemien Konink, Piet Jansens, Marijke Leenders,
 Christiaan Koehler en Ad van Asten

LEDEN VAN VERDIENSTE:
 Jan Cortenbach, Tonny en Bert de Boer, Antoon Stoop,
 Henk Plasman, Ad van Asten, Ben van der Velden en Ad Verbakel

<u>Ledenadministratie:</u> Nellie Leijssen Jacobus Deckersstraat 9 5616 JN Eindhoven ☎ 040-252 6772 <u>Clubreizen:</u> Toon van Wordragen gironr. 70.68.01 t.n.v. OLAT-clubreizen Weert.	<u>Startbureau:</u> Jos van den Bersselaar ☎040 -2524404 <u>Boetiek:</u> Mia Dielesen/Francien vd Laar ☎040-2552742/0499-471298 <u>Parkoersen:</u> Ad Verbakel ☎0413-212161 <u>OLAT-verzorging: Algemeen</u> Willem Schoonhen ☎ 040 - 2420422	<u>Nijmegen</u> <u>Vierdaagse verzorging:</u> Regina jr Esther v/d Velden <u>Overnachting Vierdaagse</u> Hein Lenders ☎06-12074473 giro: 2608214 <u>OLAT-Wandelpaden:</u> Theo Tromp	<u>Redactie OLAT-Nieuws:</u> Margriet Fischer Peter van de Ven Ad van Asten Lupinelaan 27 5691 WC Son en Breugel ☎0499-473767 (ook fax) a.h.van.asten@hccnet.nl <u>Verzending OLAT-Nieuws</u> Nellie Leijssen Corrie Tiersma

OLAT COMMISSIES

Lange afstand-Prestatie- en Snelwandelen, LPS:

Theo Tromp, coördinatie
Mariet Ahlers, wedstrijdsecr.

☎06-24175221

**Hulstbosakker 47
5625 VS EINDHOVEN**

OLAT-LPS@zonnet.nl

Paul Canters
Marinus van Roosmalen b.a.
Ad van Asten

Clubblad OLAT-Nieuws:

Ad van Asten, coördinatie

☎0499-473767

☎0648327640

Lupinelaan 27

5691 WC SON

a.h.van.asten@hccnet.nl

Peter van de Ven
Margriet Fischer

Hein Lenders b.a.

Clubreizen:

Toon van Wordragen

☎0495 - 537775

Jul. van Stolbergstraat 10

6006 ZM Weert

toon.van.wordragen@hetnet.nl

Simon Willems

Jan Hendrix

Theo Bouwmans

Kempische Wandeldagen

Joop Wesseling vz.

Mia Dielesen

☎040 - 2552742

Diephuisstraat 24

5652 PA Eindhoven

e-mail:

m.dielesenbeerens@chello.nl

Hein Lenders

Jos van den Bersselaar

Ad Verbakel

Marinus van Roosmalen

Toon van Wordragen

Jacques Smits

Wandelen op Dinsdag

Truus van Vessem

☎ 040-2110413

Redactie en Samenstelling:

Ad van Asten, Peter van de Ven, Margriet Fischer.

Druk: A.L.J. Niëns, Weert

Inleveren Kopij:

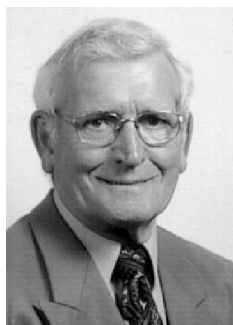
**Voor 20 juni 2003 voor plaatsing in ons juli-
augustusnummer.**

OLAT-Nieuws verschijnt maximaal 11x per jaar.

e-mail: a.h.van.asten@hccnet.nl

Post: Lupinelaan 27 5691 WC Son

juni 2003
JAARGANG 29, NR. 6

Voorwoord

Onze winterseriewandelingen hebben we met succes afgesloten. Het aantal wandelaars dat onze evenementen heeft bezocht bedraagt 5.233. Op 2de Paasdag vond onze jaarlijkse Paastocht plaats in Asten, van het parkoers had Bert de Boer iets moois gemaakt. Maar toen wisten wij nog niet dat Tonnie, zijn vrouw op de nominatie stond voor een koninklijke onderscheiding, wegens haar inzet voor het vele vrijwilligerswerk dat zij in de loop der jaren heeft gedaan. Zo heeft Tonnie ook jaren mede de kar getrokken voor de OLAT-verzorging tijdens de 4Daagse van Nijmegen. Zij is ook al vele jaren lid van onze vereniging. Op 30 april 2003 heeft ze de onderscheiding uit handen van de burgemeester in ontvangst mogen nemen. Een verdiende kroon op haar werk. Nogmaals Tonnie, van harte gefeliciteerd namens de w.s.v Oollandse Lange Afstand Tippelaars.

Als je nu er op uit trekt in de vrije natuur en je op de wandelpaden begeeft, zie je hoe alles weer mooi groen is en de bloemen staan er bij in een stralende pracht. Je hoort de vogels hun prachtigste lied zingen en ze tooien zich in de mooiste kleuren. Wat kan het voorjaar toch mooi zijn.

Vele wandelaars ontmoet je nu op LAW-paden.

Op dit moment zijn we druk bezig met de voorbereiding voor het Internationaal Weekend, dat in Weert wordt gehouden, maar nu jullie dit lezen is dat alweer verleden tijd.

De Kempische WandelDagen en de Kempenlandtocht gaan dit jaar voor het eerst samen. Samen is misschien een te groot woord, want de kempenland-wandelaars starten al op 31 juli en de deelnemers aan de Kempische wandeldagen gaan pas op vrijdagmorgen op stap. De deelnemers aan de Kempenlandtocht hebben er dan al een lange nacht op zitten. Wij hopen dat alle deelnemers op vrijdag, als beide evenementen gelijktijdig gebruik maken van hetzelfde parkoers, elkaar op een sportieve en prettige manier zullen verstaan.

De Ganzenheuvel in Nijmegen, waar wij als OLAT onze wandelaars onderbrengen tijdens de 4Daagse, was dit jaar op een paar plaatsen na al snel volgeboekt.

Rest mij nog degenen die nu al op vakantie gaan een zonnige, goede en prettige ontspanning toe te wensen namens OLAT en mij zelf.

**Tot volgende maand,
Marinus van Roosmalen, voorzitter**

ONZE JARIGEN

De volgende personen willen wij feliciteren met hun verjaardag. Wij hopen dat zij deze dag in goede gezondheid kunnen vieren.

Juni

15	Hermaan Geenen	Eindhoven	3	Renate Bissels	Tilburg
	R. Hendriks	Heeze		Jos Scheepers	Weert
16	Marijke Schreurs	Eindhoven		Huub Rayakers	Oss
18	Henny Bakermans	Geldrop		Noor Wijkman	Eindhoven
	Hedy van Erp	St.-Oedenrode		Theo van Hamond	St.-Oedenrode
20	Jan van de Ven	Schijndel	4	Gerrit Legierse	Mierlo
21	Sonja Schokker	St.-Oedenrode		Peer van Ool	Veldhoven
	Cor Broerse	Leerdam	5	Jan Wasscher	Geldrop
22	Eduard Vereijken	Geldrop	6	Mario Morre	St. Michiels Gestel
	Cindy van Woudenberg	Eindhoven		Jacques van Griethuijzen	Hazerswoude
	Jo Hak	Best		Henk Boorsma	Maarheeze
23	Jo Watzeels	Prinsenbeek		Nellie de Roy-Boorsa	Helmond
	Wim Helder	Delft		Toiny van Woensel	O-W-Middelbeers
	Toos Claudemans	O-W-Middelbeers	7	Astrid van Hulsel	Rosmalen
24	Henk van der Linden	Eindhoven		Jan Rodenburg	St.-Oedenrode
	Nico Hink	Veldhoven		Gerard Sellmeijer	Tilburg
	Helena Lankreijer	Veldhoven	8	Ton van de Heuvel	Eindhoven
	Leny Hendriks	Deurne	9	Marian Post	Utrecht
25	Jeannette van Boerdonk	Keldonk		Grada Schilder	Deurne
	Bob Bruijning	Nuenen	10	Frances Rouppe vd Voort	Eindhoven
	Evert Morren	Epe	11	Ad Koertjes	Zevenaar
26	Tonny Neerven-v. Extel	Beek en Donk		Martin van Riet	Nuenen
27	Marion Konings	St.-Oedenrode	12	Wim Bakker	Dinteloord
	Wim Peters	Veghel		Ed Nieuwendijk	Oisterwijk
28	Wilma Timmermans	Veghel		Bert Timmermans	Veghel
	Ben Smeenk	Maassluis		Tiny Nouwens	Nuenen
	Madge Verleun	Veldhoven	13	Theo van de Ven	Boekel
29	Hennie van der Haring	Oisterwijk		Martine Wooning Vrolijk	Berkel en Rodenrijs
	Jan van Erp	Eindhoven	14	Jan van de Heuvel	Eindhoven
	Diny van de Wiel	Eindhoven		Herman Wooning	Berkel en Rodenrijs
	Job van Mil	St.-Oedenrode	15	Paul Canters	Helmond
30	Jos van den Bersselaar	Eindhoven		Iris Haubrich	Eindhoven
juli				Jan Boselie	Berlicum
2	Elly Beerendsen	Bladel		Jan van der Zanden	Mierlo
	Ria Vredendregt	Zwijndrecht		Ad van Asten	Son

INITIATIEFGROEP

WANDELEN OP DINSDAG

Wandelen is stilstaan bij de dingen onderweg

We starten om 10.00 uur in de morgen met zo ± 30 à 35 mensen. Meestal vanuit een café dat dikwijls speciaal voor ons wandelaars opengaat. Vaak zijn we om ± 15.30 uur weer terug en wordt er samen met de liefhebbers nog wat nagepraat en wat gedronken in het café van vertrek.

Onderweg hebben we soms een pleisterplaats. Zo niet, dan eten we het meegebrachte lunchpakketje op aan de rand van een ven of midden in het bos.

Overigens vinden lang niet alle horecaondernemers het even leuk als de meegebrachte boterhammen in de zaak genuttigd worden, maar dat is logisch.

Als we onderweg dingen tegenkomen waar we bij stil kunnen staan b.v. een kapelletje, een molen, een pas geboren veulen, een vogelkijkhut of een mooi uitzichtpunt dan doen we dat.

Mocht dat een kapelletje zijn dan houden we vanzelfsprekend en met respect rekening met anderen. Onze tochten zijn meestal rond de 20 km en het tempo ligt op wandelniveau.

Aanmelden of afmelden hoeft niet. Wil je graag eens meelopen, zorg dan dat je op tijd bij het vertrekpunt bent.

Tot ziens en veel wandelplezier

Truus

Datum	Tocht	startplaats
10-jun	Rovertse Ley tocht	Café de Zwaan, Vrijthof 17, Hilvarenbeek
24-jun	Mispeleindroute	Café Dorpszicht, Dorpsplein 2, Lage Mierde
08-juli	Cranendonckroute	Café 't Hof, Oranje Nassaulaan 1, Maarheeze
22-juli	Gerendaltocht	NS station, Schin op Geul (10.00 uur start wandeling)
05-aug		géén wandeling i.v.m. de Kempische wandeldagen vooraf
19-aug	Troubadourpad	Bospaviljoen de Rode Lelie, Gemullehoekseweg 147, Oisterwijk
2-sep	Mie Pilsroute	Café Hut van Mie Pils, Leenderweg 1, Aalst (in het bos)
16-sep	'Groote Peel' pad	Rest. Bezoekerscentrum Mijl op Zeven, Ospel
30-sep	Beemd en Vressel	Café Oud Rooy, Markt 13, St. Oedenrode
14-okt	Dommeldal/Plateaux	Café de Woeste Hoeve, Mgr. Kuypersplein, Borkel en Schaft
28-okt	Boerderijroute	Caféboerderij/manege, Kreyl 40, Heeze (via Zwembadweg Geldrop)

Meer informatie? *Truus van Vessem tel. 040-2110413 of Jos Scheepers tel. 0495-535848*

Dinsdagwandeling: Hagelkruisroute

Door: **Marijke Leenders**

Op 1 april nam ik een vrije dag en daarom kon ik meewandelen op de Hagelkruisroute. Omdat ik in Aarle-Rixtel woon was dit een wandeling aan huis.

We startten met ongeveer 30 wandelaars vanuit Café 't Heuveltje. In de mooie Dorpsstraat liepen we langs de waterstaatkkerk die wegens renovatiewerkzaamheden

Hagelkruis

was ingepakt. Al vlug liepen we tussen de weilanden en konden daar het enige originele Hagelkruis* van Nederland bezichtigen. Vandaar wandelden we verder door de velden tot aan het Wilhelminakanaal. We waren in de gelegenheid om een geitenboerderij te bezoeken, waar enkele wandelaars geitenkaas kochten.

Zo trokken we verder over natuurpaden richting Beek en Donk. Onderweg kwamen we nog langs een oud boerderijtje met een originele waterput voor het huis. Ik kon mijn medewandelaars vertellen dat de inventaris daarbinnen nog net zo was als 150 jaar geleden, met een bedstee, potkachel, enz.

* afweertekens tegen hagel, onweer, e.d. die in het veld werden geplaatst. In Aarle-Rixtel staat een middeleeuws hagelkruis in het veld, dat is gehouwen uit blauwe zerksteen.

René Bastiaanse heeft daar voor 'de wandeling' van Omroep Brabant opnames gemaakt die onlangs werden uitgezonden. Eenmaal in Beek en Donk aangekomen konden we de oude lindebomen en de nog in aanbouw zijnde 'zeven zusters' bewonderen. Het oude klooster is weliswaar afgebroken, maar de voorgevel is intact gebleven. Er worden huizen en appartementen gebouwd.

Terwijl wij zo van dit alles in het mooie tuindorp konden genieten, wandelden we naar Lieshout, waar we in 'Brouwershuys Moorees', van bierbrouwer Bavaria, in een zaal met prachtige levensgrote wandschilderingen onze lunch gebruikten. Daarna lieten we Lieshout met zijn kiosk, raadhuis en molens achter ons en wandelden weldra weer in bosrijk gebied. In de verte zagen we de Oude Toren van Stiphout waar eens, zoals het verhaal gaat, Boer Buys tijdens een hevige onweer de Monstrans uit de brandende kerk haalde. De vlammen sloegen opzij zodat de boer met de Monstrans ongedeerd uit de kerk kon komen.

Via fijne wandelpaden bereikten we kasteel Croy, een waar sieraad met zijn poortgebouw en kasteelgracht. Al pratend en genietend dwarsten we de Heide en kwamen in de kom van Aarle-Rixtel. Hier passeerden we het klooster Mariëngaarde, de Onze Lieve Vrouwekapel en het huis van Pastor Tilman met de vlaggemast, waar altijd de PSV-vlag wappert als ze thuis spelen. Na 22 kilometers was de tocht ten einde en hadden we met een gezellige groep een prachtige wandeldag gehad. En na een lekker pilsje in 't Heuveltje, keerde iedereen voldaan huiswaarts.

Dinsdagwandeling door het Weerterbos

Door: Piet Royackers

Op 4 maart reed ik naar Café 'De Wildenberg' langs de A2 bij Weert. Zoals een goede gast betaamt bestelde ik een kop koffie. Omstreeks 10.00 uur was de wandelgroep voor vandaag compleet en bestond uit 30 personen waaronder 17 dames. Het beloofde mooi wandelweert te worden. De persoon die de tocht had voorbereid vertelde vooraf dat het in deze Weertse omgeving een prachtig wandelgebied is. De voormalige Weerterheide is grotendeels beplant met grove den. Thans wil Natuurmonumenten een grote variatie in de bebossing bewerkstelligen door meer openheid aan te brengen.

Onderweg, op de parochiegrens van Weert, ligt vlakbij boerderij de Grashut een openlucht-kerkje dat in de volksmond het Grenskerkmonument wordt genoemd. Het ligt daar prachtig, ver van de bewoonde wereld op een schans omringd door een gracht temidden van mooie uitgestrekte bossen.

Op de gemeentekaart van 1866 werd deze plek aangeduid als een vervallen kapel. Het moet een eenvoudig kerkje geweest zijn dat hier in vroeger tijden heeft gestaan. Om de volledige betekenis van dit monument te kennen moeten we 300 jaar terug gaan in de geschiedenis. Na de verovering van Den Bosch in 1629 door de stedendwinger Frederik Hendrik betwistten de Staten van Holland enerzijds en onze Spaanse overheerser anderzijds elkaar de zeggenschap over een groot deel van wat we nu de provincie Noord-Brabant noemen. Bij de Vrede van Munster in 1648 werd een deel van het gebied met onder andere Maarheeze, Heeze, Sterksel, Soerendonk, Budel en Someren toegewezen aan de Staten van Holland. Weert en Nederweert bleven onder Spaans gezag en werden zodoende grensplaatsen. In onze omgeving werden de katholieken vervolgd en mochten alleen de protestanten hun geloof openlijk belijden. Net over de grens met Brabant was de situatie precies omgekeerd. Dit staat beschreven in het memoraalboek van het klooster der Minderbroeders te Weert uit 1649. Tengevolge van een decreet uit mei van datzelfde jaar door de Staten van Holland en de Verenigde Provinciën mochten er geen priesters meer in de Meijerij van Den Bosch verblijven en mochten er geen godsdienstoefeningen worden gehouden. De pastoors moesten plaatsmaken voor gere-

formeerde predikanten. Om de katholieken in de grensstreek toch hun geloof te laten beoefenen bedachten de paters van Weert een simpele oplossing. Zo staat in het memoraalboek dat de paters begonnen met het lezen van de Heilige Mis aan de Booldersdijk. Op zon- en feestdagen preekten de paters daar, eerst in de openlucht en later waarschijnlijk in een plaggenhut. Het bospaadje dat door de paters werd gebruikt om bij de schuilhut te komen werd het monnikenpad genoemd. Twee jaar later werd er een kerkje bij de hut gebouwd. In de kronieken van diverse plaatsen in de Brabantse grensstreek kan men lezen dat men een nieuw kerkenhuis ging timmeren in het Weerterbos bij de Grashut om daar nog in hetzelfde jaar ter kerke te gaan. Het was een simpel bouwwerkje van hout met een stenen fundering. Ook hier hielden de paters van Weert godsdienstoefeningen. In 1672 werden er in Brabant weer oogluikend priesters toegestaan.

Tweehonderd jaar later, in 1981, droeg de gemeente Weert het grenskerkmonument over aan het Limburgs landschap en maakt sindsdien deel uit van een circa 40 ha groot natuurgebied. Zo blijft de plek een blijvende herinnering aan die woelige 21 jaar in de kerkgeschiedenis.

Op de Weerterheide liggen grafheuvels van ca 1000 tot 600 jaar voor Christus. Hieronder ook de grootste grafheuvel in Europa. De Weerter- en Boshovenseheide is een grensoverschrijdend landschap tussen Nederland en België. We treffen in dit gebied kleinschalige landbouwgronden die grote landschappelijke, maar ook natuurwaarde bezitten. Veel soorten planten en diersoorten voelen zich hier thuis.

Maar ook wij als natuurwandelaars bij uitstek genoten hier met volle tuigen van al het mooie dat de natuur te bieden heeft.

Voor onze middag-pauze keerden we even terug naar 'De Wildenberg' en vervolgden daarna de wandeling die rond 15.00 uur ten einde liep, we hadden er 21 kilometer op zitten. Tot slot bracht Truus van Vessem, namens ons allen, haar dank uit aan de organisatoren van deze tocht voor de prachtige wandeling die ze voor ons hadden bedacht.

Na een drankje keerde iedereen voldaan naar huis terug.

INITIATIEFGROEP:

WANDELCAFE / OLAT-TREFPUNT

Vanaf maart houden we maandelijks een contactavond. Deze ontmoetingen zullen plaatsvinden op donderdagavond. De inhoud: een wandeling, een speciale activiteit en een gezellig samenzijn.

Aanvang 19.00 uur einde ca. 22.30 uur. Kosten €0,50 voor leden en €1,50 voor niet-leden. (voor enkele activiteiten kan een hogere bijdrage gevraagd worden)

Wandelcafé programma

19 juni in café-zaal 'De Zwaan', Kapelstraat 23, 5591 HC Heeze

19.00 uur start wandeling van 8 kilometer uitgezet door: Ben Pauw

20.45-21.45 uur **Blaren prikken en voet afplakken** door: Willem Schoonhen en Deborah Tromp

21.45-22.30 uur gezellig babbelen

ALS PELGRIM BEN JE EEN MET DE NATUUR

Donderdagavond 15 mei, locatie Lieshout. Met ongeveer 20 personen wandelen we op de Brabantse Boerderijen wandelroute, die voor ons op papier is gezet door Jo Willems. Het ontmoetingspunt was bij 'Brouwershuys Moorees', waar later op de avond een lezing over een voettocht naar Rome zal worden gehouden door Henk Aardts en Jan Knol, die beiden deze onderneming al eens hebben volbracht.

De meeste wandelaars zijn bekenden, maar niet direct uit de buurt. Zelfs Gelderland en Limburg zijn vertegenwoordigd.

Als we het indrukwekkende fabrieksterrein van 'Bavaria' achter ons hebben gelaten, zijn we ook meteen op het boerenland. Het is een prachtige lenteavond en niets dwingt om ons te haasten. Weiland en zijn hier nog te over, en als er hier en daar enkele dartele veulens om onze aandacht vragen is er niets op tegen om die wat bij te voeren. Carien moet wel even gewaarschuwd worden dat dat niet altijd een onschuldige bezigheid is.

Lang is Lieshout te omschrijven geweest als: 'niet negen tot enige koophandel dan in koeien, kalveren en hoenders.' De woonsteden waarnaar onze wandeling is vernoemd, zijn hier nog talrijk voorhanden: boerderijen, de een nog mooier gelegen dan de ander. Specifieke plekjes daarvoor zijn het Hool en de Beemdkant.

Als afsluiting van de wandeling lopen we door dorpscentrum dat toch wel een uitstraling heeft van enige goede doen. En daartoe zal voornoemde brouwerij wel haar steentjes hebben bijgedragen.

Wij zijn vanavond te gast in 'Brouwhuys Moorees'. Dit voormalige dorpscafé is enige jaren geleden omgetoverd tot het culturele en sociale centrum van Lieshout. Voor ons is de Gildezaal gereserveerd. Met de hele groep kunnen we plaatsnemen in zetels die om één grote tafel zijn gerangschikt. Aan de zijwanden hangen levensgrote schilderstukken die sfeerbepalend zijn. Een indrukwekkende vitrine toont de honderden schilden die door het gilde waarschijnlijk met dienstbaarheid en moed zijn verworven. Nadat we ons drankje hebben gekregen kan de voordracht beginnen.

Henk en Jan hebben de lezing over hun voettocht naar Rome verdeeld in: organisatie en beleving.

Henk, die deze voettocht al twee keer heeft gemaakt, gaat in op de organisatie. Hoe bepaal je het traject dat je gaat volgen en hoe arrangeer je een onderkomen en verblijf als je niet aan de wandel bent. Het is ontegenzeggelijk dat gesprekken met mensen die de tocht al eens maakten de beste informatiebron zijn, maar in de grotere bibliotheken zoals b.v. in Eindhoven vind je ongekend veel over kloosters en omgeving van de route die je uitstippelt. In kloosters en bij particulieren kun je het best om onderdak vragen als je het budget beperkt wilt houden, hotels zijn duur. Je moet je rugzak met overleg inpakken, dus zware dingen onderop, anders is het niet mogelijk je evenwicht te bewaren. Zorg dat de rugzak op je heupen rust en steunt in de nek. Oefenen en pasvorm zijn zeer belangrijk.

Er zijn twee attributen die je als pelgrim beslist bij je moet hebben als je aan de tocht begint: een vrijbrief van de bisschop van het diocees waartoe je behoort en de Nederlandse vlag op je rugzak. Verder vertelt Henk nog enkele anekdotes over ontmoetingen onderweg, zoals zijn ontmoeting met een man die hij voor de pastoor hield, maar een particulier bleek waar hij de avond en nacht gastvrij mocht doorbrengen. Of die toelating tot

het klooster waar Franciscus heeft geleefd, een verblijf waarvoor een bisschoppelijke smeekbede geen garantie zal zijn.

Marinus moest Henk uiteindelijk onderbreken, opdat er voor Jan nog wat tijd over zou blijven om zijn zegje te doen.

Jan moet toegeven dat zijn voorbereidingstijd en organisatie niet helemaal aan 'de regels' beantwoorden die Henk ons voorhield. Jan heeft zijn voorbereiding bijna geheel laten afhangen van het loskomen van zijn werk. Toen vorig jaar zijn pensioen aanbrak heeft hij dat moment aangegrepen om aan een nieuwe beleving van zijn bestaan te beginnen. Jan begon bijvoorbeeld met een vliegende start aan zijn pelgrimage; hij reisde met de trein naar Aken en begon daar aan de tocht. Anders zou zijn vrouw hem elke avond met de auto hebben opgehaald om thuis te komen slapen! Dat heeft ze Jan trouwens niet kwalijk genomen, want ze mocht onderweg nog drie keer een ontmoeting met hem hebben. Mooi, zegt Jan, zoals die keer toen er al een hele tijd geen pinautomaat te vinden was geweest!

Onderweg valt er zoveel te beleven en in de bergen raak je onder de indruk van die machtige schoonheid. Je

voelt je vaak een met de natuur en je gaat er zelfs tegen praten! Vooral saai zijn industriegebieden die je moet proberen te vermijden, maar ook voorsteden van beroemde culturele steden zijn eindeloze trajecten. Indrukwekkend zijn de momenten als je gebruik kunt maken van oude spoorbanen die langs bergketens lopen; die hebben ze tot fietspaden omgetoverd, en waar dat nog niet het geval is, kom je met goede schoenen nog prima vooruit. De treinen rijden nu door tunnels.

Mensen die wandelen kennen geen stress. Veel wijsheden komen als vanzelf op je af.

Als pelgrim heeft Jan ook de macht ontvangen ons zijn pelgrimszegen te geven. Uit voorzorg dat alles goed overkomt, en hij geen vergissing maakt, leest hij de tekst voor.

Er volgen nog een paar vragen, waarna Marinus beiden kan bedanken voor de interessante voordracht.

Beide heren zijn bij deze natuurlijk van harte uitgenodigd om hun beleving van de voettocht naar Rome via ons clubblad verder uit te dragen.

Ad van Asten.

JONGERENACTIVITEITEN

Zoals je in onze vorige maandbladen al hebt kunnen lezen, willen we meer activiteiten gericht op de jongeren binnen OLAT gaan organiseren. Om de daad bij het woord te voegen willen we alvast een voorzetje geven.

We willen komen tot een jongerenwerkgroep, die een aantal activiteiten op touw gaat zetten.

Dus meld je aan als medewerker van de werkgroep of als deelnemer.

Doe dit via e-mail aan: jeugd@wandel-olat.org of bij **Margiet Fischer tel. 0495-539421**

- Jeugd tot 12 jaar kan op elke OLAT-tocht een GRATIS stempelkaart in ontvangst nemen, die recht geeft (na het behalen van de benodigde aantal stempels op OLAT-tochten) op een medaille.
- Jongeren onder de 21 jaar, kunnen mits aangemeld voor de jeugdafdeling (gratis) op last-minute-basis mee met een clubreis als er twee dagen voor de tocht nog plaatsen vrij zijn voor een bedrag van €10,00

COMMISSIE LPS:

LANGE AFSTAND PRESTATIE SNELWANDELEN

Clubkampioenschap stand per 20 mei 2003

alg	dames	punt								
1		5355	Hugo Prinsen	19	2035	Michel van Krimpen	37	630	Kees Mol	
2		4870	Klaas Bakker	20	1785	Marco Timmermans		630	Peter vd Meijs	
3	1	4625	Hanny Klumpkens	21	1660	Ronald v Oort		630	Theo Lormans	
4		4140	Ad Mollen	22	1590	Anne Radder		630	Johan vd Hoogenhoff	
5		3845	Boetje Huliselan	23	1500	Servee Derks		630	Hein Dirx	
6		3750	Theo Klanke	24	1480	Ben Duin		630	Joop Krul	
7		3530	Piet de Ruijter	25	1425	George v/d Boogerd		630	Piet vd Laar	
8		3520	Frits v Duijnhoven	26	5	1280	Ria Vredenburg	630	Ad van Asten	
9		3365	Rolf Craanen	27	1210	Ron Timmermans		630	Anton Leijgraaf	
10	2	3300	Marcella Creemers	28	1145	Cees Lambregts		630	Jan Soetens	
11		3235	Sjef Koolen	29	6	980	Jans v Griethuizen	47	625	Ad Martens
12		3050	Paul Canters			980	Ad Verbakel	48	600	Jan Warrink
13	3	2955	Marca Nelen	31	895	Co Tops		600	Cor vd Heijden	
		2955	Evert van Ampting	32	875	Theo Tromp		600	Cees Punselie	
15	4	2320	Conny Raymakers	33	860	Henk Vink		600	Andre Loos	
		2320	Huub Raymakers	34	7	770	Nancy Buckx	52	575	Wim van Gemert
17		2280	Frits Mennen	35	760	Ben Smeenk		53	540	John V Puyvelde
18		2250	Fr. Rouppe vd Voort	36	740	Kees Lambregts		54	525	Wilfried van Bladel

55	500	Piet Bernaerts	380	Peter vd Ven	75	14	250	Riet Wassenberg
56	485	Bert Timmermans	380	Jan vd Zanden			250	Claude Herman
57	470	Henk Aerds	380	Jacq Hendriks		15	250	Margriet Fischer
58	380	Theo Gijzen	380	Gerard Meeuws			250	Toon van Wordragen
8	380	Jose Schimmel	12	380	Caroline Dinnissen		250	Ton van Dijk
9	380	Bertie Mennen	380	Louis Vernie			250	Tjeu vd Kerkhof
	380	Wim vd Wittenboer	380	Wim Peters			250	Henk Plasman
	380	Gerrit Legierse	380	Ted Liebregts			250	Wim Brooymans
10	380	Maria van Hoek	380	Rob Keetlaer	83		200	Antoon Asveld
11	380	Jeanne Beex	74	13	300	84	150	Paul Koks

PROGRAMMA OLAT CLUBKAMPIOENSCHAP 2003

13 juni	Steenwijk	Kennedymars	80 km	TIGO	finish 380 punten
14 juni	Rijsbergen	Kennedymars	80 km	Stichting	finish 380 punten
20 juni	Zwolle	Kennedymars,(de laatste)	80 km	ZWV	finish 380 punten
21 juni	Amsterdam	A'dam-Leeuwarden	150 km	sv De LAT	finish 475 punten
05 juli	Someren	Kennedymars	80 km	JOEK	finish 380 punten+ tijdbonus<13 uur
31 juli	Geldrop	Kempenlandtocht	110km/80 km	OLAT	finish 500 pt+afstand
16 augustus	Melderslo	Kennedymars	80 km	M.K.M.	finish 380 punten+ tijdbonus<13 uur
22 augustus	Ooltgensplaat	Omloop G.O.	110 km	Stichting	finish 400 punten
22 augustus	Lelystad	Bataviatocht	100 km	Euraudax	finish 300 punten
23 augustus	Breda	Breda-Brecht vv	80 km	Stichting	finish 380 punten
06 september	Amsterdam	A'dam-Tilburg	125 km	HvB	finish 425 punten
12 september	Etten-Leur	Kennedymars	80 km	Stichting	finish 380 punten
12 september	Zeewolde	ZtotZ	110 km	Stichting	finish 400 punten+ tijdbonus<19 uur
12 september	Haaksbergen	Kennedymars	80 km	D.I.O.	finish 380 punten
13 september	Waalwijk	Kennedymars	80 km	Stichting	finish 380 punten+ tijdbonus<13 uur
19 september	Bergeijk	Kennedymars	80 km	Stichting	finish 380 punten+ tijdbonus<13 uur
20 september	Nijmegen	N'megen-R'dam	160 km	RWV	finish 500 punten
26 september	Leerdam	80 van de Glasstad	80 km	O.C.G.	finish 380 punten

Sectie Lange Afstand, KNBLO-WON-NWB

Toegekende onderscheidingen voor het bereiken van 'mijlpalen' op het lange afstand wandelcircuit.

LONG DISTANCE WALKER

056 Aat van 't Oor, Rotterdam, RWV

057 Henk van Peski, Leusden, RWV/SV de LAT

SUPER LONG DISTANCE WALKER

039 Aat van 't Oor, Rotterdam, RWV

040 Anton Nap, Harmelen, WS'78

MASTER LONG DISTANCE WALKER

026 Aat van 't Oor, Rotterdam, RWV

027 Manfred Loch, Werne (D), RWV

Kennedymars Sittard

Door: Sjef Koolen

Nu ik met pensioen ben merk ik dat het maandelijks inkomen een stuk lager ligt dan eerst, en ook merk ik heel goed dat twee grote wedstrijden binnen een week wandelen teveel van het goede is! Eerst Loon op Zand en dan Sittard. Loon op Zand was een jubileumtocht dus daar kon je niet wegblijven. Aan alles was echter te merken dat ik voor Sittard nog niet helemaal hersteld was. Maar ik koos toch maar voor de prestatieklasse om de tocht binnen 12 uur te voltooien. In de prestatieklasse kun je zonder de extra wedstrijddruk lopen, het mooie hiervan is dat je ontspannen aan de start komt bij het Unitas-stadion. Alleen aan Frits van Duijnhoven kon je merken dat hij een goede tijd wilde neerzetten.

Om 05.40 uur wandelden wij van het atletiekstadion naar de Stadssporthal en daar konden wij ons opstellen voor de recreanten. Klokslag 06.00 uur werden we weggeschoten door de oud-bokser Arnold Vanderleijde. Na 100 meter had ik al in de gaten dat voor mij vandaag de eerste plaats niet was weggelegd. Daarom wandelde ik samen met Klaas Bakker in een matig tempo verder. Ten opzichten van voorgaande jaren liepen we nu op een zeer gewijzigd parkoers, maar het was wel mooi. Vooral het opnemen van Duitsland in de route vond ik erg interessant. Het weer was droog, maar er stond een zeer koude noordoostelijke wind die we de eerste 30 kilometers pal op kop hadden.

Ondanks dat we om de 5 km een verzorgingspunt hadden zag ik Klaas na 50 km een grote inzinking krijgen, maar hij presteerde het toch om later tot op 3 seconden bij mij terug te komen.

OLAT was weer met de vaste groep aanwezig bij de wedstrijd- en prestatieklasse. Gelukkig verstaan we elkaar goed en hebben respect voor de tijd die ieder individueel realiseert.

Dit was mijn 20^e Kennedymars van Sittard en misschien wel de langste afstand die ik daar ooit liep. Maar, zeker is dat het de koudste was want na een warme douche waren mijn spieren nog niet warm en ik weet zeker dat ik daarmee niet de enige was.

Met groeten, Sjef.

Zaterdag 3 mei organiseerde de Hengelose Wandelunie De 75 van Hengelo

Henri Floor en Coos Verburg

De HWU schrijft op zijn website www.hengelo-wandel.nl hierover het volgende: De 75 van Hengelo is een prestatiewandeling volgens een geslaagd concept. De deelnemer geeft voor het evenement op binnen welke tijd hij/zij de afstand van 75 km denkt af te kunnen leggen. De persoon gaat dus de strijd aan met zichzelf. De route voert door de mooiste stukjes van Noordoost Twente, over een zeer afwisselend parcours, zandwegen, verharde wegen, fietspaden, een klimmetje, kronkelwegen of een eindeloos stuk weg. Een beproefde en door deelnemers geprezen route. Voor de voeding wordt een zorgvuldig samengesteld pakket aangeboden. Deze wandeling wordt ook gewaardeerd met het IVV stempel en voorzien van medische verzorging door de EHBO Hengelo.

Door: Coos Verburg en Henri Floor

www.henrifloor.nl

Het had in de voorgaande nacht hard geregend en gewaaid. Het leek bij de start nog niet geheel over te zijn hoewel het wel droog was. Men besloot het welkomsttoespraakje daarom maar binnen te houden. Nadat ons een goede wandeling was gewenst, werden we buiten bij het toegangshek nog een minuut opgehouden alvorens we definitief mochten vertrekken.

Het wandelhuis van de HWU is gelegen aan de rand van Hengelo aan de zuidoostkant. Spoedig verlieten we dan ook de bebouwde kom. We staken de spoorlijn van Hengelo naar Enschede over en even later liepen we langs de Enschedesestraat in de richting van Enschede. Net nadat we de gemeentegrens met Enschede hadden gepasseerd sloegen we af en dwaalden we over rustige wegen door natuurgebied de Drienen. Verderop kwamen we langs gebouwen van de Universiteit Twente. Daarna doorkruisten we natuurgebied Het Leutink.

We werden ingehaald door "de man met de hamer". Dit was een deelnemer die een grote opgeblazen hamer met zich meedroeg, waarop de tekst "de man met de hamer" stond. Hij was (is) erg muzikaal en bleef vrijwel constant liedjes zingen. Wij hadden hem al een keer eerder bij deze tocht getroffen.

Tijdens de tocht liepen we meestal over asfaltwegen of zandwegen. Hier tref je ook veel ANWB-paddestoelen hetgeen goede herkenningspunten zijn tijdens wandeltochten. Bovendien staat er bij vrijwel elke zandweg een straatnaambordje.

Daarna zetten we koers naar vliegveld Twente en het Lonnerkermeer. Toen er voor de eerste keer melding werd gemaakt van het vliegveld in de parkoersbeschrijving zagen we alleen weilanden. Het vliegveld bevond zich daar ver achter. Mede door het vroege uur zagen we totaal geen vliegtuigen, want we waren om 6 uur gestart.

We kwamen langs een grote oude Markesteen met daarbij een infobordje en liepen hier langs de zuidkant van Oldenzaal.

Het volgende natuurgebied waar we doorheen kwamen was het 144 ha grote bosgebied Boerskotten. Daarna staken we de spoorlijn van Oldenzaal naar Bentheim over. We haalden een dame in die deze tocht al voor de 11e of 12e keer liep. Zij kwam uit Haaksbergen. Ze vertrouwde mij toe dat ze deze tocht veel mooier vond dan de Kennedymars van Haaksbergen. Bovendien ging haar voorkeur uit naar dagtochten.

In de bossen stonden de bomen er prachtig bij met hun lichtgroen gekleurde bladeren. De regen van de voorgaande nacht had ook de heerlijke, zoete houtgeuren verdreven. Maar daar tegenover waren de vergezichten bijzonder helder en scherp. In de weilanden groeiden en bloeiden de paardebloem volop. Sommige weilanden leken hierdoor echte (gele) bloemenvelden.

Na het natuurgebied rondom de Wilmersberg werd op 26,8 km de eerste grote rust bereikt bij hotel/restaurant Het Grote Zwaantje in De Lutte, gemeente Losser. Coos, die al vooruitgelopen was, zat hier nog, maar verliet spoedig deze rustpost. Na een rust van 25

minuten verliet ik ook deze rustpost en we zetten nu koers naar De Paasberg op het 240 ha grote landgoed Egheria. Daarbij kwamen we langs Huize De Ticheler. We doorkruisten de verdwenen NS-wandeling Hakenberg.

We zetten nu koers naar Denekamp. Op weg hier naar toe volgden we enige km's een parallelweg langs de Denekamperstraat. Hier langs was ook een (koude) wagenrust op 30 km van de tocht. Voor Denekamp sloegen we af en kwamen uit bij het riviertje de Dinkel. Nu kwamen we in het Dinkelland; het land waar de rivier de Dinkel doorheen stroomt. Veel van de schoonheid van het landschap is te danken aan dit riviertje, dat zich in talrijke lussen vanaf Glane naar Lattrop een weg baant door deze streek. De oevers zijn begroeid met een rijke vegetatie waarin vele vogelsoorten huizen.

Bij een brug over de Dinkel was een (warme) verzorgingspost. Dit was geen post waar je warm kon binnenzitten, maar er werden hier warme dranken verstrekt. Het was hier op een gegeven moment best gezellig, toen zich hier $\pm 20\%$ van het deelnemersveld bevond. Toen ik hier mijn derde besmeerde boterham pakte, werd gezegd, dat ik gerust een tweede boterham kon nemen. Net na de brug over de Dinkel kwam een oude Volvo (rug) aangereden met op de motorkop een grote bos bloemen. In de auto zat een pas getrouwd stelletje, dat vermoedelijk op weg was voor een fotosessie. Even later liepen we langs kasteel Singraven en de nabijgelegen waterradmolen. Er was hier nu niet zoveel te beleven door het frisse weer, als vier jaar geleden toen we hier voor het laatst liepen.

Het spook van het Singraven

Het verhaal luidt dat een non die regelmatig omgang had met dorpelingen, onkuis bevonden werd door de andere nonnen. Na een schijnproces wordt ze levend ingemetseld in een muur van het klooster (begin 1500 scheen dit wel eens vaker te gebeuren).

Haar gekrijs en jammerklachten waren dagenlang te horen, tot dat het moment kwam dat het stil werd. Maar dat werd het absoluut niet. Vanaf dat moment is het gaan spoken op het Singraven. Haar geest dwaalt vanaf toen rond op het Singraven. Regelmatig zou ze boven het spattende water van de watermolen gezien zijn en haar geest zou ongeluk geven aan de bewoners van het Singraven. Dat dit niet verzonnen is blijkt wel, want in 1878 wilde de toenmalige bewoner Hendrik Jan Roessink Udink na een diner een sigaar opsteken. Hij struikelende over een brandende olielamp en in een paar seconden stond hij helemaal in brand.

Ze hebben hem al brandend in de Dinkel gegooid maar hij is een dag later aan zijn verwondingen overleden. Verder werden verschillende vroegere eigenaren door geldproblemen geteisterd, waarvan sommige aan de drank raakten. Moderne paragnosten van het programma 'Het Zwarte gat' hebben het huis onderzocht. De paragnosten hebben een hond waargenomen die dwars door de muren en gesloten

deuren zweefde. In de jaren twintig van de 20e eeuw heeft men een lege ruimte achter een muur aangetroffen. Het schijnt zo te zijn dat daar iets gevonden is wat men tot nu toe nog niet bekend heeft willen maken.

Ook nu nog waakt de geest van de non over het Singraven. Soms zweeft ze vormloos tussen de witte nevel boven de Dinkel, of men ziet haar achter een venster staan van het Huis Singraven. Door deze legende heeft het huis ook een bijnaam gekregen, namelijk Het Zwarte Huis.

Daarna zetten we koers naar het Voltherbroek en liepen langs het kanaal van Almelo naar Nordhorn. Op 45 km was weer een (warme) wagenrust. We konden hier uit de wind in een schuur van een boerderij zitten. Coos werd hier geïnterviewd door een verslaggeefster van de Twentsche Courant Tubantia.

Verderop liepen we langs een klootschietbaan. Dit sprak ons wel aan omdat we in 2002 dit spel een keer hadden gedaan, tijdens de viering van de verjaardag van een vriendin, die toen Sara zag.

De sport Klootschieten is in Twente heel populair en de meeste dorpen hebben een klootschietvereniging. Het spel wordt gespeeld door twee ploegen van zes personen. Gespeeld wordt met een houten bal, gemaakt van zeer droog en hard hout en gevuld met lood. Deze bal heeft ongeveer de grootte van een tennisbal. De bedoeling is dat iedere speler twee of drie keer werpt en de ploeg die aan het einde van de wedstrijd de grootste afstand heeft afgelegd heeft gewonnen.

We kwamen in de plaats Weerselo en liepen langs de Stadtlohallee. Deze straatnaam deed wel erg Duits aan, maar we zaten hier ook niet zover van de grens met Duitsland vandaan.

Nu werd het Stift bereikt. We wilden eens binnen in de plaatselijke kerk kijken, maar de toegangsdeur zat op slot. Hoewel het sinds 10.00 uur 's-ochtends droog was geworden, was de temperatuur nog niet veel boven de 13 graden gekomen. En dus waren er praktisch geen toeristen hier.

We zagen regelmatig karakteristieke Saksische boerderijen, die kenmerkend zijn voor de oude bouwstijl in Overijssel.

Dit boerderijtype is opgebouwd uit een netwerk van houten balken waar tussen metselwerk wordt aangebracht. Daarnaast zijn ze herkenbaar aan de hoge puntaken en houten wit omlijste topgevels, vaak gesierd door een gevelteken met een oeroud motief, dat zijn oorsprong vindt in een oud volksgeloof. De deuren van deze boerderijen bestaan uit vier delen, die in het midden verstevigd zijn met een balk (stiepel).

Bij een kruisbeeld verlieten we Weerselo weer en zetten nu koers naar Saasveld. Dit was ook gemeente Weerselo. Hier was de tweede grote en laatste binnenrust. We waren bij aankomst lang niet de laatste. We hadden het plan om hier een half uur te rusten. We zaten hier aan een tafel bij de EHBO'ers, voor hen was

het een rustige dag. Ze hoefden slechts tweemaal een blaas door te prikken. Na een kwartier stak één van hen een sigaret aan. Deze stonk zo erg dat we besloten om onze rust maar in te korten. Bij vertrek bleken we de laatste te zijn.

Even later kwamen we door Saasveld en hier konden we de "rode lantaarn" van laatste deelnemer overdragen. Het bleek de al eerder genoemde "de man met de hamer" te zijn. Bij een molen verlieten we Saasveld definitief.

De korenmolen van Saasveld is een ronde bovenkruier zonder stelling uit 1870. De molen heet de Soaseler Møl en is gerestaureerd in 1978 en is nog steeds in gebruik.

Twee amazones kwamen ons tegemoet gereden. Daarna kwamen we door buurtschap Hertme, gemeente Borne. Na een (koude) wagenrust op 60 km staken we de Bornsebeek over en kwamen toen langs buurtschap Zenderen, eveneens gemeente Borne. Bij de Bornse rondweg moesten we volgens de parkoersbeschrijving bij een voetgangersstoplicht oversteken. Maar de stoplichten waren verdwenen vanwege een aangelegde ro-

tonde. Verderop moesten we bij een telefooncel (zonder telefoon) afslaan. We staken de spoorlijn van Hengelo naar Almelo over en even later werd het bordje bereikt waarop stond dat het nog 10 km te gaan was naar het eindpunt.

Daarna kwamen we nog door bosgebied De Twickel, maar het bijbehorende kasteel zagen we niet. Nadat we ongeveer 69 km hadden afgelegd zagen we twee reeën over een weiland lopen. Het was inmiddels rond halfacht en dat is een tijdstip dat de kans op het zien van reeën al weer groter is.

Na 14 uur en 26 minuten werd de finish rond halfnegen bereikt. Coos was toen al een uur binnen. Haar tijd was 13 uur en 24 minuten.

Het was een goed georganiseerde tocht. Wij liepen deze tocht voor de 5e keer hetgeen aangeeft dat wij de tocht ook heel goed vinden. Hoewel deze tocht gewaardeerd wordt met het IVV-stempel, kregen wij geen stempel op onze IVV-kaart omdat het stempelnummer niet was ontvangen.

OLAT - CLUBREIZEN

Programma 2003

14 juni	GR 57	Durbuy - Hotton (wijziging)	28-19-15 km
23 augustus	GR AE	Polleur - Remouchamps	28 en 20 km
27/28 sept.	GR 56	Schönberg - St. Vith (overnachting in Jeugdherberg)	
25 oktober	GR 573	Eupen - Botrange	23 en 17 km

Reglement Clubreizen OLAT

Inschrijven mogelijk tot 1 maand voor de reisdatum.

Inschrijven d.m.v. overmaking op gironummer 70.68.01 t.n.v. w.s.v. OLAT te Weert, onder vermelding van: datum clubreis en het aantal personen dat deelneemt en de gewenste opstapplaats.

Kosten dagtocht:	OLAT-leden	€17,50	Kosten weekend:	OLAT-leden	€50,00
	Niet-leden	€21,00		Niet-leden	€60,00

Afmelden is telefonisch mogelijk. ☎ 0495-537775

Bij afmelding tot uiterlijk 10 dagen voor de tocht kan de betaling worden doorgeboekt naar de volgende tocht.

Op uw verzoek kan 't bedrag minus €1,10 worden teruggestort.

Bij afmelding binnen 10 dagen voor de tocht wordt niet meer terugbetaald of doorgeboekt.

Mocht u verkeerd gelopen zijn bel na de afgesproken tijd de **NOODTELEFOON**; het nummer staat op de deelnamelijst.

Opstapplaatsen en -tijden:

Eindhoven NS (Fuutlaan) 7.25 uur

Weert NS 8.10 uur

En bij voldoende belangstelling ook in: Sint Oedenrode, Son, Leende, Veghel, Keldonk, Helmond, Someren en Nederweert.

Tenslotte: Zorg voor een geldig grensdocument. Er is een excursieverzekering afgesloten. Deze geldt niet voor bagage en kostbaarheden.

Informatie en inschrijfadres:

Toon van Wordragen, Juliana van Stolbergstraat 10, 6006 ZM Weert, ☎ 0495-537775

E-mail: toon.van.wordragen@hetnet.nl

De stilte van Forst Monschau

Door: Ad van Asten

Pas, toen de bus richting Aachen toerde beseften wij dat het vandaag geen Ardennentocht zou worden, maar een wandeling in de Eifel. Als altijd waren we stipt op tijd opgehaald door Jan en Frans van de busfirma van Hoof uit St.-Oedenrode.

De voorspelling voor het weer was niet gunstig, maar daarover maakten we ons helemaal geen zorgen, want

in de afgelopen weken was het alleen maar droog en zonnig geweest; wat nat weer inhoudt was ons al een beetje ontgaan! Nadat we de grensovergang achter ons hadden gelaten, het blijft toch altijd net iets anders

als België binnen rijden, ontwaren we na enige tijd keurig op een rijtje 'wat groot uitgevallen heipalen' in het veld langs de rijbaan. Restanten van de voormalige 'Siegfriedlinie' zoals velen in de bus weten te vertellen. Onlangs hoorde ik dat de Duitse overheid vele miljoenen euro's heeft uitgetrokken om die dingen zo snel mogelijk op te ruimen omdat ze geen cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen.

Na een prachtige afdaling in een dal, zet Jan ons omstreeks halftien af op het afgesproken parkeerterrein in Monschau. Toon van Wordragen staat ons al op te wachten en van hem krijgen we de routebeschrijving voor vandaag. Toon vertelt ons ook dat er op de route geen horecavoorzieningen zijn, dus raadt hij ons aan om hier op de afgesproken locatie gebruik te maken van de mogelijkheid om koffie of iets dergelijks te drinken.

Omdat deze locatie nogal een eind van het parkeerterrein af ligt, zijn we al doorweekt voordat we die plaats hebben bereikt. Dini keert halverwege om, ze haalt het niet om de stijgende weg te volgen en ze denkt dat ze in het kroegje aan het begin van de straat ook wel iets te drinken zal vinden. Ondertussen gaat het steeds harder regenen en onder de luifel van een winkel besluiten we om het regenjack op te zoeken. In 'Alt Montjoie' hangen ze met de benen buiten als wij daar aankomen en het ziet er niet naar uit dat we ons kannetje koffie binnen afzienbare tijd zullen bemachtigen. Dus, maar weer terug naar 'het kroegje' beneden. Er is nog net plaats voor ons vieren: Piet, Piet, Joop en mijn persoon. Omdat Piet nog iets te vieren heeft trakteert hij ons op 'koffie met gebak'. In de notulen van een vergadering zou de afrekening niet misstaan hebben, maar daarvoor krijgt Piet ook een veelzeggend afspraakje voor de toekomst met de gediensdige dienstster: danke schön, und auf wiedersehn. Terwijl wij ons te goed doen aan de versnaperingen arriveert bus twee, waarvan een aantal personen eveneens ons cafeetje opzoekt, het wordt voor ons dus tijd om te vertrekken.

Het is inmiddels halfelf wanneer wij de wandelstok oppakken en aan de tocht beginnen. Het regent nog steeds pijpenstelen en onze eerste heuvel nemen we dan ook in

een waas van water en mist. Wel vinden we het knap van de dames: Maria, Marie, Nellie, Coby, Corrie en José -en ik zal beslist wel enkele namen vergeten- om vanaf het begin aan de uitdaging van vandaag te beginnen.

De stijging uit het dal verloopt geleidelijk, maar de afdaling die direct daarop inzet is van grote klasse. De regen heeft een en ander nogal glibberig gemaakt en als Piet mij onder aan de berg even een helpende hand wil bieden gaat hij zelf onderuit. En later valt aan veel mooie broekjes te zien dat er meer waren die het er niet staande afbrachten.

Er is ons veel aan gelegen om vandaag het parkoers eens zonder 'missers' te voltooien en daarom leest een van ons bij elke bocht de beschrijving hardop voor. Trouwens, we zijn niet de enigen die het zo doen.

Op een kampeerterrein doet zich dan ook een 'komisch voorval' voor: diverse groepjes staan met de rug naar het kampeerterrein gekeerd, zoals beschreven: "we keren het kampeerterrein onze rug toe", -kom daarbij maar op de gedachte: laat het terrein achter je- en zien

de witrode markering die ons een heuvel op lokt, echter zonder waarneembaar pad. Ook Toon maakt gewag van betreffende punt in zijn 'begeleidingsbrief' en stelt dat we, na de eerste voetbrug, bij het tweede bruggetje linksaf moeten. Met deze twee beschrijvingen op zak wordt het nu raden: rechtdoor de camping over, of tegen de steile heuvel op! Het gezonde verstand wint. Later blijkt dat er, tussen de voorverkenning van de route en vandaag, een houten vlonder over het riviertje is gelegd, juist voor de al bestaande eerste voetbrug; en zo proberen ze ons steeds weer beet te nemen.

De regen zet onverminderd door en als schimmen trekken we door de donkere lanen. Ik herinner me dat we nauwelijks een half jaar geleden aan de Belgische kant de GR56 volgden en toen ook in de stromende regen de Talsperre van Robertville passeerden; nu is het de Talsperre van Perlenbach die om onze aandacht vraagt, maar niemand schijnt zich te bekommeren om de kubieke meter inhoud van die waterplas. Een kleine wetenswaardigheid trekt toch de aandacht: 'De naam Perlenbach is ontstaan doordat eeuwen geleden dit

beekdal was bedekt met weekdieren, ten gevolgen waarvan er een rijke parelvisserij ontstond die uiteraard was voorbehouden aan de keurvorsten uit die tijd. Pas zo'n tweehonderd jaar geleden, werd de parelvisserij prijsgegeven, maar de weekdieren overleefden tot thans het door menselijk vernuft is gelukt deze weekdieren hier voor altijd te laten uitsterven!

Uitnodigende rustbanken, met naamsaanduiding voor de richting, maken een wandeling langs dit stuwmeer toeristisch interessant.

Na ongeveer zes kilometer ontwaren we een vervallen camping en een gebouw dat nog enige horeca zou kunnen bieden. De routebeschrijving geeft ook aan dat er vanaf dit punt tot over 25 km geen enkele bevoorrading of slaapgelegenheid te vinden zal zijn. Dat slapen vinden we niet zo erg, maar een cafeetje over zo'n afstand zou niet te versmaden zijn. Helaas, ook dat is er niet! Een bord, met de tekst dat hier ergens een 'Hollander' gewoond moet hebben, is dan ook het enige dat in dit gebied nog aan de bewoonde wereld doet herinneren. Wij slaan een pad in dat langs een riviertje loopt, en de zware benen geven aan dat we wel omhoog gaan, maar van bergen is voorlopig geen sprake meer. We bevinden ons in een dal dat als beschermd natuurgebied wordt

aangeduid.

Gelukkig regent het niet zo hard meer en we kunnen met volle teugen genieten. Omdat het pad langzaam stijgt, krijgen we steeds meer zicht op de overweldigende schoonheid van de sterk meanderende beek links van ons, die zich door een smal dal van amper 100 meter breed kronkelt. Rechts een glooiende helling met wat struikgewas en hier en daar een verdwaalde narcis. Een mooie zin in de routebeschrijving die alles wat wij zien in zich heeft: *"Het enig mooie natuurlijke decor van deze prachtige vallei komt in onze dichtbevolkte leefwereld als nagenoeg 'onwezenlijk' voor."*

Op een goed moment bereiken we in een bosgebied de grens met België en Duitsland: links Duitse bomen, rechts de overgang naar de Hoge Venen: het Belgische natuurpark..

Na wat bochtenwerk blijven we kilometers achtereen een breed bospad volgen en gaan weer dieper Duitsland in. Een schuilhut staat daar zo uitnodigend dat we besluiten er ons boterhammetje op te eten. Ons groepje is enigszins uit elkaar gevallen en wij zijn op dit moment: Grada, Joop, Anton en ik. We zitten er eerste rang en kunnen zo een praatje maken met de passanten; het zijn er niet veel. Als we weer op stap zijn, bemerken we Jan de chauffeur achter een boompje en we weten dat de koffiestop niet ver meer is.

Op een parkeerplaats staan onze twee bussen en Frans is bezig met de koffiepot. Opvallend is de drukte, zijn die wandelaars ons allemaal voorbij gelopen? Na een bekertje 'gloeiend spul' zijn we er weer vandoor; het loopt al tegen één uur en we zijn pas op de helft.

Even gaan we klimmen, en hier komen we erachter hoe Jo (de grote broer van Simon) de heuveltjes nam in de Pyreneeën op weg naar Compostela. Regelmatig zien we nu de schildjes van de Eifelverein, hier o.a. met de HWS 6 die van Aken naar Echternacherbrücke loopt, over 188 km.

Met een grote boog gaan we daarna dalen over een asfaltweg en komen na een tijdje op een punt waar het druk is met wandelaars. Waarschijnlijk zijn het toeristen die niet precies weten waarom ze even aan hun eigen initiatief zijn overgelaten; ze lopen maar wat op en neer te banjeren. Op dat punt halen we Jos en enkele fans in. Om zo'n heuglijk treffen kracht bij te zetten, gaan we nog bijna met z'n allen in de fout. Piet doet vandaag echter 'zijn functie' alle eer aan en hij weet ons ervan te overtuigen dat er nergens staat geschreven dat we na een bocht scherp naar rechts een afdaling moeten inzetten, dus wij terug en rechtdoor zoals het hoort! We bereiken weer de grens tussen Duitsland en België, die hier vorm krijgt door de vallei van de OLEF.

Waarom benoem je dit zo uitdrukkelijk kun je je afvragen. Het antwoord is simpel: het is de mooiste vallei die we vandaag en misschien wel ooit te zien kregen. We wandelen ruim 6 km door deze vallei, met rechts van ons een prachtig landschap met een riviertje dat er doorheen kronkelt. Op de achtergrond een decor van glooiende heuvelketens. De weilanden langs de Olef zijn bedekt met een soort gele narcissen. Gelukkig werkt ook het weer enigszins mee en kan ik hier en daar een plaatje schieten voor het naslagwerk. Een boomgroepje bij de beek staat daar wel erg decoratief, ik zal het proberen op de voorkaft van ons clubblad weer te geven.

Na enige tijd verlaten we de vallei en komen op Belgisch grondgebied in het Drieherenbos; hier staat een jachthut waar Simon graag even de inwendige mens had versterkt, maar z'n metgezellen tonen zich niet zo happig. Amper twee kilometer verderop, bij een trefpunt dat Röpvenn heet, zien we 'het oranje tentje' opdoemen en de soep staat er klaar. Het is weer teamwerk: Dini de potlepel, Jan deelt koek uit en Toon checkt onze doorkomst.

Duidelijk is te merken dat Piet van Bommel de vrouw heeft meegenomen. Bij de verzorgingsposten is hij vandaag niet te houden en ook onderweg moeten we alle zeilen bijzetten om enigszins in zijn kielzog mee te kunnen. Van de andere Piet zijn we het wel gewend: hoe dichterbij de '8' komt, hoe sneller het gaat! We zijn nu buiten het bosgebied, in een omgeving die abrupt is overgegaan in een glooiend landschap. Ons 'klimwerk', dat vandaag veelal uit vals plat bestond, zit erop.

Na een paar kilometer bereiken we Krinkelt, dat met 650 m boven de zeespiegel het hoogst gelegen dorp van België is. Het is nog even zoeken, maar als alle bochten echt zijn genomen zien we de Fa van Hoof en dan kan de kroeg ook niet ver meer zijn.

In het 'Eifel Ski Zentrum' zit het afgeladen vol, en we vragen ons toch wel een beetje af hoe al die 'kuieraars' hier zo vlug terecht zijn gekomen. Maar ja, het is geen wedstrijd, dus iedereen bepaalt min of meer zelf wanneer 'de bekertjes kunnen worden geheven.'

We kwamen ook nog aan de beurt, maar toen Toon eenmaal 'als 'ne goeie' werd toegezongen, was het vlug afgelopen met de pret. Twee gasten lieten even op zich wachten, maar die kwamen alsnog goed terecht.

Van de commissievoorzitter hoorde ik dat er zich slechts een minimaal aantal personen heeft gemeld voor het clubweekend in september. Het zou toch jammer zijn als het Ardennenweekend wegens gebrek aan belangstelling moet worden afgelast, dus toon nog eens je belangstelling en meld je aan bij Toon.

DE JUBILEUM-KAMPINATOCHT IN BOXTEL, 4 MEI 2003

Door: Peter van de Ven

In dit geval is het jubileum 25 jaar. De organiserende vereniging is de Keienstampers. Het startlokaal was moeilijk te vinden. Eind januari was het startlokaal een bedrijf op het industrieterrein, maar daar kun je nu een kogel afschieten. Dus maar eens een kijkje nemen bij het Roelant-Lyceum, waar men altijd startte, maar ook daar lege fietsenrekken en parkeerplaatsen. Gelukkig wel een A4tje aan een lantaarnpaal waarop ik ontdekte, dat het startlokaal nog geen 250 meter van de aangekondigde plek lag, maar ondertussen had ik al 1000 meter gelopen. Als men nu eens voor treinreizigers direct achter het station een krijtpijl op het tegelpad gezet had! Maar van Jo Katz, die met de auto uit Tilburg kwam, hoorde ik, dat dit ook niet voor 100% in orde was. Het enige minpuntje van deze tocht. Voor de rest kon deze tocht niet stuk, de weersvoorspelling was zeer gunstig, zon, een beetje wind en twintig graden, en met de Kampina als belangrijkste bestemming is dit twee à zeven uur genieten van de natuur, naar gelang men de afstand 10, 20, 30 of 40 kilometer kiest. Wel een beetje opgezet, want met mijn nieuwe "coupe" zou het op open plekken wel eens kunnen gaan doorbranden.

Op mijn afstand, de 20, had men twee rusten gepland, op 8 en 17 kilometer.

In de open heide talloze vennetjes zien liggen tussen het riet, waar de kikkers ook een goed humeur hadden, ze kwaakten er op los. Ergens nog een poging gedaan om ze te bekijken, maar ze zijn erg verlegen, dus als je in hun richting loopt, dan wordt er snel "ondergedoken".

Doordat de winter en de lente tot nu toe nogal droog waren geweest,

Op de thuisreis, die als altijd een en al gezelligheid

bod, was niets te merken van de natte bedoening die ons vandaag vergezelde; we hadden genoten van een prachtig stuk natuur, en dat was de hoofdzaak.

We treffen elkaar weer op: 14 juni, wanneer we een 'gewijzigde' Ardennenwandeling gaan maken van Durbuy naar Hotton.

waren de onverharde paden goed begaanbaar, wie klaagde over modder, was een 'watje'.

Op de tweede rust was nog een stand van Natuurmonumenten, waar je folders kon meenemen en artikelen kon kopen. Hier ontmoette ik ook Joop en Miep Krul. Joop liep nu eens een lagere afstand, met 'mijn' redacteur is het altijd 40+. nu was het met Miep een 'man en vrouw zijn een'-wandeling van 12 kilometer (Zou Andrea ook eens met Ad Mollen moeten doen, die 'verdrinkt' de laatste tijd ook in de afgelegde kilometers!).

Op de laatste drie kilometer nog een stukje langs de Dommel gewandeld, en me rond kwart voor vier

afgemeld. Daarna nog geruime tijd 'nagetafeld', het bureau sloot om vijf uur, maar men had er geen moeite

mee dat we daarna ook nog de clubkas door het bestellen van consumpties spekten!

Wandelroute Veluweweg

Een NWB-route, door: Willemien Konink

Ons plan was om deze route in augustus te lopen, als de hei in bloei staat. Maar ik had een blessure opgelopen, dus werd het november. De herfst is ook mooi met zijn gekleurde bladeren. Het weer was goed tijdens de twee wandeldagen en we ontdekten tijdens de tocht dat er niet zoveel hei was waar de route langs loopt.

Wij, Martin en ondergetekende, liepen vanuit Doesburg aan richting Dieren, op maandagmorgen 11 november omstreeks acht uur. Dat is z'n 6 km wandelen naar het NS-station. Om negen uur stapten we op de trein naar Deventer en konden om halftien aan onze tweedaagse tocht beginnen, met overnachting in Vaassen. De zon scheen, dus het was heerlijk wandelweer.

Voor we Deventer achter ons kunnen laten hebben we al veel oude en historische gebouwen gezien in deze mooie Hanzestad. Langs de spoorweg gaan we de IJssel over en verlaten de stad. Tot Vaassen wandelen we nu in een open landschap. In een weiland staat heel alleen een ooievaar te kijken, het lijkt of hij verdwaald is! Na een uur wandelen gaan we bij een boerderij, waar ook groenten en fruit te koop zijn, aan een picknicktafel zitten om onze koffiepauze te nemen. We zitten daar heerlijk in het zonnetje, want in de schaduw is het toch nog aardig fris. Na deze korte pauze vervolgen we onze weg door het mooie open landschap. Net voorbij het

middaguur komen we aan in De Vecht, een van die vele mooie Veluwse dorpjes. In een bushokje nemen we even de tijd voor onze middagpauze, want het café er naast is op maandag gesloten. De laatste tijd houden we er steeds rekening mee dat er cafés gesloten zijn en we nemen dus zelf

ons eten en drinken mee.

Na anderhalf uur wandelen door het wijde landschap komen we in Vaassen. Het is nog vroeg in de namiddag als we bij de VVV binnen kunnen stappen. Deze dienst is gevestigd in de Daamse molen. We krijgen daar wat folders over de Daamse molen en kasteel Cannenburg. De molen werd in 1858 gebouwd en aangekocht door Herman Daams in 1883. Tot 1909 leverde de molen windenergie en daarna begon langzaam het verval.

Twaalf jaar geleden werd met hulp van de gehele Vaassense bevolking de molen in zijn oude glorie hersteld.

Kasteel De Cannenburg is een historisch Renaissance-slot, opnieuw gebouwd in het midden van de 16^e eeuw door de Gelderse legeraanvoerder Maarten van Rossum. Voor die tijd was het slot tot een ruïne vervallen. Het kasteel is thans mooi ingericht en uitgebreid met een moestuin, omringd door een gracht en een landschappelijk park.

Op een bank voor de molen gaan we nog even zitten, drinken iets en nemen een stukje fruit. Met het zonnetje op onze rug kijken we naar de molen en zien daar ook nog een oude boerenkar staan. Dat doet me weer aan vroeger denken. Mijn vader had ook zo'n kar. Ik heb er heel wat uurtjes op gezeten om het paard te sturen, terwijl mijn vader achter op de kar de kunstmest over het land strooide. Nu hebben ze daar alleen nog machines voor.

We lopen daarna een rondje om het kasteel en kijken meteen even waar we de volgende ochtend weer verder moeten lopen op de route. Dan gaan we naar de plaats waar we overnachten en die ligt vlak bij de route. We kunnen daar pas om halfacht terecht, dus wandelen we terug naar het dorp en kijken waar we een hapje kunnen eten. Dat is bij de eerste de beste gelegenheid, in een cafetaria annex café..

Het café is open en we kunnen daar ook een hapje eten. We hebben een zee van tijd, zelfs voor het lezen van de krant en het oplossen van de puzzel die erin staat. De uitbater vindt het prima dat we er onze tijd doorbrengen tot halfacht. Als de tijd daar is gaan we naar ons nachtadres, waar we met koffie worden verwelkomd. Na een gezellig gesprek gaan we naar boven, waar we kunnen douchen en gaan daarna slapen.

Het ontbijt gebruiken we samen met onze gastvrouw en daarna pakken we onze spullen. We nemen afscheid en om acht uur gaan we op weg voor de laatste etappe. Deze route leidt bijna geheel door bosgebied. Na twee uur wandelen nemen we een pauze in een schuilhut.

Onze twee thermoskannen hebben we vanmorgen gevuld met heet water, zakjes poederkoffie erbij en je hebt heerlijke koffie!

In Elspeet kopen we broodjes voor onderweg. Na Elspeet volgt een stuk hei, dat nu is uitgebloeid, maar we kunnen nu kijken naar de mooie kleuren van de bladeren die nog rijkelijk aan de takken van de bomen zitten. Voordat we in Harderwijk arriveren hebben we nog een pauze.

In Harderwijk koopt Martin de kaartjes op het NS-station en kijken daarna hoe laat de trein vertrekt. We hebben nog net vier minuten de tijd!

Backfield-wandeltocht te Achterveld

Door: Constant Dedel

Op woensdag 14 mei 2003 organiseerde Comité Euraudax Utrecht (Hans van der Goes) vanuit het Kerstenssportpark aan de Klettersteeg te Achterveld zijn eerste 25 km-tocht. De start was om 11.00 uur. Al gauw liepen we door natuurgebieden met veel bouwland o.a. Mastenbroek, Jannendorp en Kieftkamp. Daarna langs de Barneveldse Beek en door het landgoed Stoutenburg. Nadat we de brug aldaar waren overgestoken was op een rustig plekje de verzorgingpost ingericht. Daar kregen we koffie met ontbijtkoek. Na de verzorging wandelden we richting Amersfoort. In Amersfoort volgden we o.a. de Van Randwijcklaan, waar we een mooi uitzicht hadden op de Onze Lieve Vrouwentoren. Wij kwamen langs de buitenste stadsmuur met z'n mooie torentjes en gingen vervolgens via de buitenstad naar het oude centrum van Amersfoort. We trokken door het alom bekende Muurhuizen en konden op een van de gezellige binnenpleintjes pauzeren. Na de pauze ging het via steegjes weer door het centrum. Na het centrum volgden we een exclusief stukje van het Marskramerpad. Via o.a. het Mosselpad kwamen we in

Als je niet van tevoren weet hoe laat de trein of bus vertrekt dan loopt dat prettiger. Je kunt dan veel beter je eigen tempo aanhouden en blijven genieten tot de laatste meters van de wandelroute.

Via Zwolle-Deventer is Dieren onze eindbestemming. Bij het station worden we opgehaald en netjes thuisgebracht. Ik schreef al eens: mobiel bellen en men weet precies hoe laat je aan komt.....lang leve de techniek! We hebben weer twee mooie wandeldagen achter de rug. Het weer was prima en de route erg mooi.
w.g. Willemien Konink.

Leusden. Hier volgden we enige tijd het z.g. jaagpad langs het Valleikanaal met aan de overzijde de Gelderse Vallei en de Grebbeliniedijk. Hier ergens was de tweede wagenrust. Het was een mooi lang lint van wandelaars dat hier kwam aangewandeld. De verzorging bestond uit appelsap en een snoepje. Na de verzorging volgden we de Asschatterweg richting Achterveld tot aan de Zandbrinkermolen. Vandaar ging het over landwegen en langs weilanden naar een verharde weg die ons naar het dorp Achterveld leidde. We passeerden restaurant 'Hessenkar' de toenmalige pleisterplaats van de Amersfoortse Tweedaagse en bovendien rustplaats van de Hessenweg van de NWB (Deventer - Amersfoort v.v.). Na het verlaten van de Hessenweg wandelden we over binnenwegen naar de finish. Het was een mooie wandeltocht. Het was wisselend weer d.w.z. droog begonnen en droog geëindigd, maar wel wat buien tussendoor. Er gingen 80 wandelaars van start, waarvan er 77 de finish haalden. De organisatie was in handen van Hans van der Goes en Gerda Ratering (beiden uit Achterveld).

Groen, groener, groenst

Door onze wandelende reporter: Margriet Fischer, 15-5-2003

Na in de herfst een deel van het groene-hart-pad te hebben gelopen, kom ik pas in mei weer in de gelegenheid hier een vervolg aan te geven. Een onverwachte vrije dag is hiervoor de aanleiding.

Dinsdag. Waar ik de vorige keer geëindigd ben, in Woerden, daar begint voor mij deze driedaagse wandeling door het groene hart van de Randstad. Via de zuidkant van het station verlaat ik de stad en kom langs de vestiging van Zwerfkei voordat ik de polder in ga. Er staat veel wind, maar de zon schijnt lekker; de meerkoeten leiden hun zes kleintjes tussen het riet en de waterplanten. Eigenwijs zien ze eruit, met hun piepkleine witte snavelletjes. Al snel geniet mijn neus van een moeraslucht met nostalgische waarde, en het pad gaat over in een mooie populierenlaan.

Stapels rijshout langs de kant en boomstammen die liggen te 'wateren'. Met een grote boog gaat het pad naar 'Huis te Linschoten', waar een rekje met folders aan het

vandaag gesloten hek hangt en een bedwelmende lucht van daslook die mij mijn neusgaten wijd open laat sperren om de heerlijke pittige lucht toe te laten.

In het dorpje Linschoten eet ik een hapje in 'Het wapen van Linschoten', het oude raadhuis, met uitzicht op rietdekkers in actie en de scheve kerktoren, ook uit de 15e eeuw.

Dan gaat het verder naar Montfoort langs reigers en futen en een schaap dat tegelijk probeert te grazen en te blaten: een heel gek geluid. Montfoort is een oud stadje, gelegen aan de Hollandse IJssel, met een stadspoort en kleine straatjes. Floris V speelt in de geschiedenis van deze streek een belangrijke rol, en het is dus niet zo verwonderlijk dat ik tijdens mijn wandeling door het

groene hart meerdere malen het FlorisV-pad kruis of evenaar.

Nu volgt een flink stuk over de tiendweg bestaande uit graswegen met hekken waar overheen geklommen mag worden.

Na de buurtschap Knollemanshoek loopt een fietspad langs de IJsseldijk met veel schapen en bijbehorende roosters.

Aangekomen in IJsselstein ruik ik op weg naar de sneltram de heerlijke geur van wilde rozen. De kans op regen is vandaag voorspeld op 80%, ik gokte op die 20%, maar krijg 0%. Wel een harde wind die de wolken in rijen laat vliegen.

Woensdag. Na een goede nachtrust in het logeerbed van mijn zus in Tull en 't Waal, kom ik na een wandeling langs de imposante Beatrixsluizen en een ritje met de sneltram terug in IJsselstein, waar ik de route weer oppik. Een wandeling door het oude centrum is een mooie aanloop naar de Broekdijk met aansluitend de Noordzijdse kadewetering. Als ik over het eerste hek klim, komt een jong hondje me begroeten, en begint achter me aan te lopen. Ik stuur hem naar huis, laat hem "blijven", dreig met m'n stok, stuur hem naar z'n baas, maar hij luistert voor geen meter en blijft achter mij aanlopen als een ...hondje. En mooi pad dwars door de polder volgt, met aan beide kanten struiken en bomen, aan weerszijden een sloot, en dan weiden zo ver het oog reikt. Het is oorverdovend stil, alleen grutto's, karekieten en Kievieten verstoren de rust. Gelukkig is er aan het eind van dit pad een hek waar het hondje niet door kan, en jankend blijft hij achter; ik hoop dat hij uiteindelijk weer teruggelopen is.

Hier steek ik een drukke weg over en dan vervolgt het pad zijn stille gekronkel langs weiden, eendekooien, vogels, gras en bloemen. En heel eng smal bruggetje wordt genomen, het hart klopt in de keel. Het hoge natte gras doorweekt de broekspijpen tot aan de knieën en na 10 km. stilte komt Polsbroekerdam in zicht. Hier zijn beide cafés gesloten, dus wordt de tocht voortgezet over het kerkepad en de achterdijk. Daar kom ik een boer tegen met een koe aan een touw. Het dartele dier is ontsnapt en aan de wandel gegaan. Geef haar eens ongelijk op zo'n mooi graspaadje! Maar het begint te hagen, en de boer is daar niet blij mee, hij wil bij mij onder de jas.

Vanaf de bocht naar rechts loop ik over de Cabouwse Jacobsroute, genoemd naar een voormalige kapel in

Cabouw die was gewijd aan Jacobus de Meerdere (de ware Jacob van Santiago). Waarom ik dit vermeld? Er is ook nog een Jacobus de Mindere en een 'look-alike' die St.Rochus heet.

Aan het eind van de kade ligt Polsbroek, waar ook een aanlegsteiger is voor kano's, en dan is het nog maar een klein stukje naar Vlist. Vandaar wijk ik van de route af en volg het Pelgrims/FlorisV-pad om in Schoonhoven te komen.

Tijdens mijn studie heb ik daar een aantal jaren gewoond en het lijkt me leuk om daar weer eens een avondje door te brengen. Na mijn adres van "vrienden op de fiets" te hebben gevonden en een lekkere douche, ga ik de stad in om begeleid door de klanken van het carillon door de oude smalle straatjes te lopen, over de Dam, langs de Haven, de oude Singel en een retourtje met het pontje over de Lek. Scholeksters en aalscholvers in de gloed van het avondrood dat glinstert in het water.

Donderdag. Na een goed ontbijt loop ik over de verkeersarme 'Bon repas' weer terug naar Vlist. De wind is bijna gaan liggen en daardoor wordt het warm. Na een mooi fietspad door de stille polder komt Stolwijk in zicht. Het Stolwijk van de kaas die wereldberoemd is. Een kopje koffie in 'Het wapen van Stolwijk' en dan komt er een lange weg tussen boerderijen en wetering. Als het begint te vervelen is er het Elzerpad door de weiden die heerlijk ruiken naar pas gemaaid gras en ik meen een kiekendief te herkennen. Een mooi stuk gaat over een steeds smaller wordend paadje dat uitkomt op een schapendijk met uitzicht op water en rietvelden. Het wemelt er van de waterhoentjes, meerkoeten, eenden en futen. Als ik een futenfamilie van dichtbij wil bekijken worden de kleintjes bang en gauw klimmen ze op de rug van pa en ma. De kleine kopjes steken nog net tussen de veren uit; vanaf de veilige rug van hun zwemmende ouders kijken ze brutaal de wereld in. De Berkenwoudse boezem wordt aan beide kanten bewandeld, maar dat is geen enkel probleem want je kijkt je ogen uit. De route loopt hier een stukje op met het Oeverloperpad. Dan zie ik in de verte Ouderkerk aan de IJssel liggen en na te hebben genoten van een weide vol jonge lammetjes, een met jonge zwanen en een weide rood van de zuring kom ik aan op het eindpunt van deze driedaagse wandeling, waar ik de volgende keer terug zal komen om de laatste etappes van dit grazige wandelpad te gaan lopen.

PELGRIMSPAD II

DOOR: NELLY VAN DE VOORT

In Den Bosch die mooie stad
daar begon het tweede deel van het Pelgrimspad
de Basilië Sint Jan binnengegaan
staken er een kaarsje aan
Langs de Dommel en de stadswallen
Bastion Vught, kanonnen die men in de oorlog liet knallen

de Vughtse Heide, met Bastionwallen aan de rand
Drongels kanaal met vissers aan de kant
de Lunetten, nu plassen vroeger een gracht
De Fusilladeplaats waar oorlogsslachtoffers worden herdacht
een houten kruis met hun namen op een steen
wij gingen er met vele andere mensen even heen

Vught, Helvoirt en Natuurgebied Jagershagen
uitgestrekte landerijen is wat we zagen
Haaren, daarna volgde kasteel Nemelaer
door bossen omringd lag het daar
Natuurgebied Campina, prachtig
Dal van Beerze, een beetje heuvelachtig
de Beerze kronkelend door het landschap heen
naar de Spoordonkse watermolen, we liepen er niet alleen
Spoordonk, een plaatsje met Brabantse boerderijen
een streek met akkers en landerijen
Kapelletje de Heilige Eik, daar aangekomen
hebben we rust genomen
langs het Wilhelminakanaal, daarna Middelbeers voorbij
warm, dus ijs is een aangename lekkernij
Witholandven, natuurgebied Landschotse Heide
nat in dit jaargetijde
In Vessem bij de Jacobushoeve
was het in de koffiekamer fijn vertoeven
We werden gastvrij ontvangen door broeder Fons van der
Laan
die de tocht naar Santiago de Compostela had gedaan
want veel pelgrims vertrekken van hieruit
wij schreven in het gastenboek tot besluit
Halfmijl, een gehucht met boerderijen
uitzicht op grote landerijen
Knegsel, Wolfhoekse Heide even verderop
bij het kleinste park (Herman van Boekelpark) hielden we een
stop
over de Run door Broekhoven en de Broekhovenschevelden,
uitgestrekt zover als je keek
het Dommeldal in en langs de Dommel een beek
Over camping (De Volmolen) en langs watermolen De
Volmolen liepen wij
bij café De Volmolen dronken we koffie met iets lekkers er bij
Loon, een prachtig dorpsgezicht
met langgevelboerderijen, daar werd je blik op gericht
langs het Meertjesven, nu mul zand
Achtereind, een gehucht dat lag aan de andere kant
Meeuwenven, en bij de "Hut van Mie Pils" (Aalsterhut)
aangekomen
hebben we rust genomen
Daarna natuurgebied Grootte Heide
alles fris groen in dit jaargetijde
Meelakkers, Kasteel Heeze met een gracht er omheen
Hubertusbossen, wij gingen er door terwijl het zonnetje
scheen
Strabrechtse Heide, het Waschven er middenin gelegen
hier kwamen we fietsers en wandelaars tegen
Galgeberg, opeen gewaaid stuifzand
Strabrechtse en Lieropsche Heide, schapen langs de kant
Somersche Heide, het Geerven en Beuven voorbij
samen genietend zo zij aan zij
hekken, met erachter wilde paarden
die er nu rustig graasden
Een knuppelbrug, het Witven en langs de Witte Loop met
gemak
maar opletten als je de Heezerweg overstak

hierna had je nieuwe paden en aangelegde vennen
wij gingen dat ook verkennen
Een vogelkijkhut waar je vogels kunt observeren
een natuurleerpad, daar kan je veel van leren
Keelven, prachtig nu de zon erover scheen
maar die ook af en toe achter een wolkje verdween
Natuurgebied De Pan
afwisselend, we genoten er van
Sterkels Kanaal en de Sterkelse Aa dwars door de natuur
schitterend en zo puur
Hugterheide en Weerterbos waar wij doorkwamen
is van het Limburgs en Brabants Landschap samen
en bij het Grenskerkmonument gekomen
hebben we even rust genomen
en er even bij stil gestaan
hoe hier vroeger mensen naar de kerk zijn gegaan
Verderop een paar nieuw aangelegde vennen
ook die mochten we verkennen
paden met varens zo fris en groen
Peerkesbosch, een kampeerboerderij zagen we toen
Maarheezerveld drassig, maar ons lukte dat wel
alleen de muggen staken ons in het vel
Weerterheide, gedeeltelijk militair terrein
paden die soms mul zijn
de spoorlijn over naar Boshoverheide
grafheuvels aan beide zijden
Van Horne Hoeve, een manege en over sluis Zestien
veel plezierjachten te zien
Natuurgebied De IJzeren Man, het milieucentrum was nu
dicht
hertenkamp, kinderboerderij, een mooi gezicht
Visvijver Voorhoeveweg, daar in de zon gezeten
hebben we op een bankje gegeten
Altweerterheide, de Tungelerwallen heuvelachtig
Peelheide, dorpje Tungelroy daarna natuurgebied De Krang,
prachtig
Heykersbroek in, nu mooi groen
een visvijver, naar Ell ging het toen
Bruinisserheide, langs de kerk van Hunsel liepen wij
passeerden het bord Pelgrimsweg van Santiago daarbij
Natuurgebied Uffelsebeek
landerijen zover als je keek
Ittervoort, het witte stadje Thorn met de kerk er middenin
Raambeek, een beek en we gingen België in
Kessenich, de kerk in zicht
daar werd onwillekeurig je blik opgericht
zo trots en fier staat hij daar
te pronken jaar na jaar
Geistingen, daarna langs de Maas, het waaide hard
Hollandse luchten, gewoon apart
Willibrorddesput eeuwen oud, op weg naar Aldeneik
even verderop Maaseik
Nu over de Maas, Patersangersbrug
we kwamen in Waterwingebied De Rug
door de uiterwaarden
daar graasden Koningspaarden
Roosteren, Vissersweert, een gehucht zo klein

Illikhoven daar moesten we zijn
over landweggetjes naar Schipperskerk en Papenhoven
Julianakanaal, we liepen over het jaagpad boven
De sluis van Born en daarna het dorp door
lenteachtig daarbij hoor
aanleg van een geboortebos en de namen
van kinderen die na 2000 kwamen
Limbrichterbos en daarna kasteel Limbricht
dat bood een fraai aanzicht
Limbrichterveld en toen Sittard
het marktplein heel apart
Kollenberg met De Zeven Voetvallen op een rij
de Sint Rosa kapel, ook die passeerden wij
Paulusstichting, nu werd het heuvelachtig
Vergezichten: prachtig
Windraak een gehucht, Heemtuin Wanenberg
klimmen en dalen, wij vonden dat niet erg
Puth, kasteel Terborg waar we uitkwamen
we genoten zo samen
Laan met beuken, over de Geleenbeek
in de verte Spaubeek
Nuth, langs de molen en wij hielden een stop
genoten volop
langs de grindgroeve over holle wegen
veel wandelaars kwamen we niet tegen
Hunnecom, Wijnandsrade over landwegen
Weustenrade, een vakwerkboerderij mooi gelegen
Retersbeek, een fietspad door het landschap heen
Kasteel Puth, bloeiende bomen er omheen
Voerendaal, kasteel Cortenbach
wat daar zo schitterend lag
Natuurreservaat Kunderberg, fantastisch gelegen
glooiende landschappen, een ware zegen
Ubachsberg, "Op de Vrouweheide", een molen
die lag daar wat verscholen
Trintelen en op het terras van de Bernardushoeve
was het met een kop koffie fijn vertoeven
een eindje verderop een waterput bovendien
eeuwen geleden aangelegd om de mensen toen van water te
voorzien
Eijserheide, door de Eijserbossen en langs het Miljoenenlijntje
langs de Geul liepen we een eindje
Gulpen, boven op de Dolsberg stonden wij
hadden een fraai uitzicht daarbij
Beertsenhoven, alweer een gehucht
vogels op het veld en in de lucht
Kasteel Wijlre, de Geul kronkelend door het landschap
schapen op ons pad
het Wijlre waterrad, vlinders vlogen in het rond
koeienflaters op de grond
Keutenberg, even klimmen, daarna in Schin op Geul
gekomen

op een terras even rust genomen
Natuurgebied Genhoes, met kapel de Kluis, even een stop
drie beeldjes in een nis iets verderop
Oud Valkenburg, kasteel Genhoes zagen we in de verte
staan
kasteel Schaloen, daar zijn we langs gegaan
Het Gerendal met bakhoes, orchideeëntuin en een
schaapskooi
betoverend mooi
Scheulder, Groot-Welsden nu verlaten
het waren ook maar een paar straten
Schiepersberg met Geologisch Monument
(Groeve Koeberg)
klimmen en dalen vinden wij nooit erg
glooiende landschappen, die gaan nooit verloren
velden met graan, mais en koren
Cadier en Keer, een boerderij uit 1715
vakwerk, mooi om te zien
Gronsveld, daarna Savelsbos
groen, schaduwrijk met veel mos
Henkeput en Vuursteenmijn
die soms nog te bezichtigen zijn
Mesch, de grens met België gepasseerd
bij een kapelletje even gepauzeerd
Moelingen, een bruggetje over de Berwinne
vogels hoorden we zingen
Holle wegen, daarna langs een spoorlijn
een pad met grove keien, dat liep niet fijn
Bernau langs en onder een hoog viaduct
de zon scheen, onze dag kon niet meer stuk
Bombaye, Rue de Mans heuvelachtig
maar de uitzichten prachtig
naderden wij Visé en de stop was op de Maasbrug
van hieruit liepen wij weer terug
Bij Bombaye weer aangekomen
hebben wij de verbindingroute genomen
twee en een halve kilometer, tot net voor Dalheim, daar hield
de kaart op
wij liepen naar Dalheim iets verderop
een mooi plaatsje met een kasteeltje
net een juweeltje
even voelden wij ons pelgrim
Santiago de Compostela, wij stonden hier nog maar aan het
begin
Wij deden de route in 13 etappes en twee jaar
266 kilometer zonder een blaar
Alle seizoenen trokken aan ons voorbij
dat alleen was al fantastisch vonden wij
en genoten iedere keer
hopelijk volgen er nog meer.

Voor u gelezen: door de redactie

In de CONSUMENTENGIDS van april 2003 is er een onderzoek gepubliceerd over dagrugzakken. Inhoud: van circa 20 tot 35 liter. Belangrijkste testonderdelen: de kwaliteit van het materiaal en de constructie, regenbestendigheid, in- en uitpakgemak, ventilatie en draagcomfort. Als beste merken kwamen uit de bus de Red Deer Spire 30, de Berghaus Freeflow II 20, en de Mammüt Aletsch 25. Ook een voordelige keus

was de ANWB/Human Nature Air. Er waren enkele goedkopere items bij van €25 tot €50, maar voor een echt goede zak betaalt men toch al gauw meer dan €60.

WIE HET KLEINE NIET EERT: in ons ledenbestand zullen al gauw zo'n 20 personen zitten die 25x de Vierdaagse (Nijmegen /Apeldoorn/Heuveland/Odoorn, pak er maar een!) of een Kennedymars gelopen hebben, maar in de regionale krant werd Cor Willems gefêteerd, die van 7 t/m 9 mei voor de 25ste keer de wandeldriedaagse van Vessem liep. Cor is in dit geval een vrouw en ze telt zeventig lentes.

De ANWB heeft een boek gepubliceerd "Wandeltochten in Europa". Hierin staan de 20 beste wandeltochten, gekozen uit de 400 tochten die in 20 jaar tijd in het wandelblad "Op Pad" zijn gepubliceerd. Ze bestrijken nagenoeg heel Europa: van Noorwegen tot Griekenland, van Ierland tot Slovenië. De streek waardoor gewandeld wordt, wordt beschreven, evenals de zwaarte van de tocht.

Dat er nieuwe NS-WANDELROUTES zijn bijgekomen weten we natuurlijk al, maar wil je ze daadwerkelijk gaan bewandelen dan moet je vragen naar: De Omringdijk-wandeling (13 km) die start bij station Avenhorn en bij station Hoorn stap je weer op de trein. Voor een wandeling door het Staelduinse bos (15 km) begin je bij het station in Maassluis en wandel je naar Hoek van Holland. Voor een dagwandeling door de Westerbouwing (15 km) begin je bij station Arnhem, wandel dan tot Heesum, vanwaar de bus je terug brengt naar Arnhem. Ook nieuw is de tweedaagse tocht Kroondomein (16 en 20 km), voor deze wandeling op de Veluwe is het vertrekpunt vanaf Apeldoorn en het eindpunt ligt bij het station Harderwijk. Voor meer info: www.ns.nl

In OP WEG: GR-Magazine voor Wandelen en Fietsen, lezen we volop wandelnieuws, o.a. dat de Via Mosana, een beschreven route van de Pelgrimsweg is die vanaf Namen tot de aansluiting met de GR 564 naar Vézelay loopt, met een aansluiting vanuit Maastricht naar Luik. De gids kost €16,-

DE E4 OP CYPRUS: De Europese wandelweg E4 doet nu ook Cyprus aan, lezen we in Op Weg. Deze wandelroute begint in Spanje, en laat ons via Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk, Italië en Bulgarije naar Griekenland lopen. Nu kunnen we ook nog een omweg gaan maken over Cyprus van west naar oost. Onze bron is zo goed geïnformeerd dat hij weet te melden dat de route in Akamas begint en ons door bossen en bergdorpen leidt waarvan er zelfs op de lijst van beschermd erfgoed staan. Na 200 km wandelen zullen we in Cape Greko terechtkomen.

TREKKERSHUTTEN IN B-NL-Lu: We kennen de formule van de trekkershutten; eenvoudige huisjes op campings geschikt voor 4 personen, uitsluitend voor overnachting waarbij jezelf voor je slaapzak dient te zorgen. In Nederland zijn er dat inmiddels zo'n 300. In Vlaanderen zijn er 130 op 50 locaties. In Luxemburg is de trekkershut pas in opkomst. Maar, wil je een iets ruimere info of keuze, kijk dan eens bij: www.trekkershutten.nl www.bedandbreakfast.nl www.vriendenopdefiets.nl

EUROPEES DENKEN in NEDERLAND!!

Door: B. v/d Velden; Groenlo

Op 09/10 en 11 mei 2003 werd de bestuursvergadering van 'ewv-era-ferp' in Otterloo gehouden.

In september 2005 vindt de ledenvergadering van 'ewv-era-ferp' in Nederland plaats.

'EWV-era-ferp' is de Europese overkoepelende organisatie van wandelroute-ontwerpers / -beheerders.

Het wandelplatform LAW is een van de 52 leden van deze overkoepelende organisatie. Voor een compleet ledenbestand zie de website: www.era-ewv-ferp.org (onder 'our members')

25 JAAR LAW

In 2005 bestaat ons Nederlandse LAW-net formeel 25 jaar. Bij de start van dit initiatief was er een landelijk netwerk van gemarkeerde NIVON-paden, die de NIVON-huizen met elkaar verbond in ontwikkeling. En de wandelsportbonden (met name de NWB) hadden hun ongemarkeerde wandelwegen.

Veel van deze wegen (NIVON + NWB) zijn thans opgenomen in het wit/rood gemarkeerde landelijke net van LAW-paden. Overleg zou kunnen voeren tot uniform (geel/rood) gemarkeerde regionale paden en hopelijk ook tot uniform (geel/blauw gemarkeerde) overige wandelwegen. Een beperkte variatie aan soorten

markeringen versterkt het imago van het bestand aan gemarkeerde routes.

In 1980 waren landen als Frankrijk (GR), België (GR) en Duitsland (diverse samenwerkende organisaties) ons op het gebied van gemarkeerde wandelwegen ver voor. Nu, na 25 jaar hebben we niet alleen een 'compleet' netwerk (en de geïntegreerde NS-wandelingen), maar ook een bureau dat zich in de opkomende verstedelijking sterk maakt voor het behoud en zelfs het verbeteren van de bestaande routes. Deze verbeterde routes trekken de aandacht en worden daardoor nog beter gebruikt. Met aanvullende handwijzers en informatiepanelen wordt de aandacht nog weer verder versterkt.

EUROPA

Wat minder bekend zijn de activiteiten van de Europese koepelorganisatie EWV van soortgelijke organisaties in alle landen van Europa. Zij streven naar een evenwichtig netwerk van gemarkeerde wandelroutes kriskras door Europa: de E-wegen. Bij de ontwikkeling van de E-wegen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van reeds bestaande (gemarkeerde) lange-afstandswandelwegen.

Een voorbeeld: De E-2 loopt van Galway via Schotland en de Pennine Way (en via twee Engelse varianten) naar Bergen op Zoom en vervolgens naar Nice.

De Harwich variant maakt gebruik van de Viking Way, de Wolds Way en de Cleveland Way. De Dover-variant

gaat onder Londen langs en maakt gebruik van enkele andere 'long distance footpaths'.

Ook elders zijn nog doublures (men spreekt liever van varianten): bijv. de E3 kent een tracé door het Sächsischen Schweiz en het Bömische Schweiz (resp. het Duitse en Tsjechische gedeelte van het Elbsandsteingebergte). Zowel letterlijk als figuurlijk gesproken is er kennelijk nog een lange weg te gaan. Er zal nog veel water door de Loire, de Donau, de Ebro, de Rhone, de Rijn en de Elbe stromen voordat het netwerk van E-wegen is voltooid, maar we zijn op de goede weg!!

Onderstaand vindt u een tabel samengesteld uit gegevens uit 'Auf Tour in Europa' (1999) uit de Kompas-reeks en de website: www.era-ewv-ferp.org (09/05/2003)

	Planning: van	tot	Gereed van	tot	Afstand
E 1	Noordkaap	Sicilië	Grövelsjön (SWE)	Castelluccio (I)	4900 km
E 2	Atlantische Oceaan (Galway)	Middellandse zee (Nice)	Hoek van Holland (NL)	Nice (F)	4850 km
E3	Zwarte Zee (Bul)	Santiago de Compostella	Santiago de Compostella (ESP)	Emine (Bul)	6950 km
E4	Gibraltar (Sp)	Kreta (GR)	Venta de Zaffarraya (ESP)	M.u.v. Roemenië Artand (Hon) en Bulgarije tot Sofia	10450 km
E5	Atlantische Oceaan Brest (F)	Adriatische zee	Pointe du Raz (FR)	Verona (I)	3050 km
E6	Noordkaap	Dardanellen (GR)	Stockholm (SWE)	Alexandroupolis (GR) M.u.v. voormalig Joegoslavië	5200 km
E7	Atlantische Oceaan (Portugal)	Zwarte Zee (Ukraine)	Grens Spanje-Portugal	Grens Hongarije-Roemenië; m.u.v. Italië	4330 km
E8	Atlantische Oceaan (Coek-ZW-Ir)	Istanbul (Turkije)	Cahirciveen (IRL)	Grens Turkije m.u.v. Ukraine; Roemenië en Bulgarije tot Borovec	4390 km
E9	Europese Kust van ZW-portugal	St. Petersburg (R)	Lorient (F)	Kaliningrad (Lit)	5000 km
E10	Oostzee Finland	Barcelona (ESP)	Rugen (D)	Bolzano (IT)	2880 km
E11	Noordzee	Rusland (RUS)	Haarlem (NL)	Ogrodniki (grens Litouwen)	1950 km
	Totaal				53950 km

Wandelen langs de Nederlands – Belgische grens

De grenspalen rondom Weert en Valkenswaard (1)

Piet Jansens

Op 16 mei arriveren we op boerderijcamping "De Punder" bij buurtschap Opperheide een paar kilometer ten zuiden van Valkenswaard. We hebben al vroeg in het jaar geboekt omdat het eigenlijk de bedoeling was om deel te nemen aan de 175 km jubileumtocht van de OLAT, maar dat is door fysieke omstandigheden helaas niet mogelijk.

Daarom even een terugblik. In het jaar 2002 zullen een aantal superlange wandelafstanden worden georganiseerd door zowel de OLAT als de LAT die beide een jubileum vieren van hun 35 en 65 jarig bestaan. De OLAT zal dit doen in het Pinksterweekend met een maximum afstand van 175 km en de LAT volgt op 27/28 juli waarbij de grootste afstand een 180 km is.

Mooie uitdagingen waar ik niet aan voorbij wil gaan, en dus moet er flink getraind worden. Nu is dat geen bezwaar omdat er ook in de winter voldoende wandeltochten georganiseerd worden en anders loop ik zelf wel een mooie route van huis uit. In januari echter beginnen zich lichamelijke klachten te openbaren, vooral tijdens een wandeltocht van 40 km of langer. Na onderzoek en foto's blijkt dat er het een en ander uit de buik

verwijderd moet worden maar dat heeft volgens de specialist geen haast en de wachtlijst is erg lang. Alleen het wandelen moet dan wel beperkt worden en zeker geen lange afstanden. Dus alle mooie plannen in de ijskast gezet en toch maar blijven wandelen zo lang als dat mogelijk is. De 175 km wordt nu de 40 km vanuit Eersel en verder besteden we deze week van vakantie aan een vervolg van het wandelen langs de grens en de

diverse grenspalen. Hoogtepunten daarbij zijn een bezoek aan de Abdij **De Achelse Kluis** waar we toestemming hebben gekregen om op het terrein Grenspaal 178 te fotograferen en een rondgang langs de **Douanepalen** rondom Budel.

Op vrijdagochtend 17 mei krijgen we eerst bezoek van Eef Berns uit Eindhoven. Hij is een van onze grenspalenvrienden waarmee we kennis hebben gemaakt via internet en degene die de Website over de grenspalen

bijhoudt. Nu pakken we de foto boeken er bij en onder het genot van een kop koffie babbelen we heel wat af over onze wandelingen en belevenissen langs de grens. Voor hem heb ik als cadeau het boek van "Zeeuwsch-Vlaanderen, de geschiedenis van een grensgebied" meegebracht. 's Middags rijden we nog naar Grenspaal 180 aan de

Maastrichterweg, de weg van Valkenswaard naar Achel in België. Hier begint mijn wandeling terwijl Janny telkens met de auto een stukje doorrijdt. Over een zandpad wandel ik langs de grens naar Gp-181 en sta gelijk voor een verrassing. De Grenspaal is helemaal oranje gespoten! Misschien een ludieke actie van Nederlandse voetbalsupporters, of gewoon vandalisme? Ik neem dit een dag later op met 'grenspalen' vriend Co Bieze die dit uitzoekt en mij later meldt dat ook de gemeente Valkenswaard dit nog niet vernomen had en beloofd heeft dit zo spoedig mogelijk te herstellen. Janny parkeert de auto op een kruispunt en samen wandelen wij naar Grenspaal 182 aan de oostoever van het riviertje de Dommel in het natuurgebied De Plateaux. Nu willen we naar grenspaal 183 maar die staat aan de andere kant van de rivier en hoe komen we daar? De enige mogelijkheid is om langs het riviertje te lopen naar de stenen brug en dan aan de andere kant weer teruglopen. Aan de oever is het een hele drukte van kanovaarders die net een pauze houden. Op onze vriendelijke vraag zijn een paar jongens bereid om ons naar de andere kant te brengen en even later weer terug. Voordat we bij de grenspaal aankomen maak ik eerst een foto van een bijzondere grenssteen bij het gehuchtje Achterste Brug. Het is de **Graaf van Loon**, zo genoemd naar het vroegere Graafschap Loon dat grensde aan het Hertogdom Brabant. De steen wordt al genoemd in een akte uit het jaar 1331 van Graaf Hendrik Jan III van Brabant en rust tegenwoordig op een betonnen

plaat die nodig is om niet in het sompige terrein weg te zakken, maar vooral om diefstal tegen te gaan wat helaas met een aantal soortgenoten al is gebeurd. Nog even naar de nabijgelegen Gp-183 die achter in de tuin staat van een landhuis en dan wordt Janny weer door de vriendelijke kanovaarders de Dommel overgezet terwijl ik door het bos naar Gp-184 loop. Daarna over een zandpad op de Belgische kant naar Gp-185. Het is hier een schitterend natuurgebied met heidevelden, zandverstuivingen en vennetjes. Tussen de palen 184 en 185 moet nog een grenssteen uit vroegere tijden liggen, maar deze kan ik niet vinden.

Janny staat met de koffie te wachten en we bestuderen de stafkaart hoe we het beste naar de volgende grenspaal kunnen komen. Wandelend is dat zo'n 2 km maar Janny moet met de auto zeker 15 km omrijden via de Belgische dorpjes Hageheide en Broeseind om bij de grensovergang van de N-69 te komen. Even kijken wie daar eerder is. Wandelend win ik dat met gemak want via die kleine weggetjes schiet het met de auto ook niet op. Na het nemen van de foto van Gp-186 vinden we het eigenlijk wel genoeg voor deze dag en we gaan terug naar de camping. Piet fietst 's avonds nog even naar de Achelse Kluis en maakt een afspraak met Broeder Portier Antoine voor het juiste tijdstip van de rondleiding over het kloosterterrein op zaterdagmiddag. Zaterdagmiddag rijden we naar het Klooster **Achelse Kluis** en wandelen eerst naar grenspaal 177 voor een foto en dan aan de andere kant van het klooster naar grenspaal 179. Die hebben we dan alvast. Het klooster zelf is gesticht in het jaar 1686 voor een gemeenschap van eremieten of kluizenaars maar ontkwam niet aan de Franse Revolutie en raakte in verval totdat in 1844 de Trappisten van Westmalle het klooster opkochten van de Barones van Serooskerken en het weer opnieuw opbouwden tot een Benedictus Abdij. Het oudste gedeelte van het klooster dat nog bestaat dateert uit 1736 en in 1885 is de nieuwe kerk ontworpen door de beroemde architect Cuijpers en door de monniken zelf gebouwd. We worden vriendelijk ontvangen door Broeder Stephanus die met ons meegaat en we gaan door een deur tussen de Cuijperskerk en het Poortgebouw naar de buitentuinen. In het verlengde van de kerk ligt het kerkhof van de monniken met een gedachteniskapel. Vooraan op het kerkhof staat een gigantisch groot houten kruis en de bijzonderheid is dat deze precies op de grens staat. Van het kruis uit loopt de landsgrens dwars door de gebouwen heen. Op de muren zijn merktekens daarvan aangebracht. We lopen verder de tuinen door en worden er op gewezen dat een paar jaar geleden de monniken de 95 ha grond zelf verbouwden en het klooster geheel zelfvoorzienend was maar dat nu door ouderdom en terugval van het aantal monniken veel afgestoten is. Ook de boomgaard is gesneuveld en van de moestuin rest nog een klein gedeelte.

Ondertussen zijn we bij Grenspaal 178 aangekomen en deze wordt vereeuwigd en ook broeder Stephanus wil gaarne met ons en de grenspaal op de foto. Daarna kijken we nog even in de galerie waar nog veel religieuze cultuur wordt verkocht en in de kruidenierswinkel die een moderne supermarkt blijkt te zijn. Ten slotte brengen we nog een bezoek aan de brouwerij die nu in de voormalige koeienstal is ondergebracht en waar nog de onvervalste trappist wordt gebrouwen. We laten ons deze goed smaken en een broeder verkapt dat een trappist in principe een 'blond' bier is maar ten behoeve van de 'Ollanders' ook in het bruin wordt gemaakt. Dat ook een klooster met zijn tijd meegaat blijkt wel uit het gegeven dat zij op het internet een site hebben en de toestemming voor een rondleiding ontvingen wij per e-mail! Ook is het tegenwoordig mogelijk om een aantal dagen te logeren in een gastenverblijf. In het boek 'Achter de kloostermuur van de Achelse Kluis' lezen we de hele geschiedenis van deze Abdij en zien o.a. dat Broeder Titus in de jaren zeventig een beroemde autocoureur is geweest.

Op zondag neem ik deel aan de 40 km van de OLAT in

Eersel op een mooi bosparkoers waar ik vermoed verdwaald te zijn want in de verte hoor ik iemand op een doedelzak spelen. Ik ben toch niet in Schotland terechtgekomen maar even later zie ik bij een meertje een wandelaar nog steeds staan blazen. Het wandelen gaat me redelijk af als ik maar niet te snel wil, alleen is het een raar gevoel om op een

gegeven moment de deelnemers tegen te komen van de lange afstand waar je zelf bij had willen zijn.

Wordt vervolgd

Onderstaand bericht is overgenomen uit Te Voet, wandelkrant.

WANDELFIJN IN PEEL EN KEMPEN

MEER DAN DERTIG BEWEGWIJZERDE ROUTES.

Rond Eindhoven en Helmond is de laatste jaren gewerkt aan de ontwikkeling van een klein wandelparadijs. In de Kempen, de Peel en net over de grens in België zijn zo'n dertig dagwandelingen uitgezet en bewegwijzerd met witgele routemarkeringen. De meeste vallen in de categorie middellang (15-20 km), maar ook de echte afstandsvreter komt aan zijn trekken, want meer dan een kwart is langer dan 20 kilometer. "Te Voet" reisde af naar Brabant, verkende er twee, en sprak met Herman van Sambeek, de man die de coördinatie van de routes verzorgt.

Door: Wim ten Brink, redactie wandelkrant Te Voet

Rond de Brabantse steden Eindhoven en Helmond zijn ruim dertig dagwandelingen uitgezet en bewegwijzerd – meer dan 600 kilometer wandelpad is voorzien van witgele stickers en verfstrepen. Verantwoordelijk voor dit wandelfestijn is het (SRE), Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, waarin 22 gemeenten in Kempen en Peel zijn vertegenwoordigd. Bij het SRE vervult Herman van Sambeek de rol van organisator en coördinator van de routes. Hij vertelt dat zijn voorganger Tinus Kapteijns een jaar of zes geleden is begonnen met het uitzetten van de routes. De eerste dagwandelingen lagen in de nabijheid van de stad Eindhoven. Inmiddels is men bijna klaar en zijn Eindhoven en Helmond 'omsingeld' door de witgele stickers van het SRE.

Zandwegen

Bijzonder is dat er ook routes in het nabije België zijn uitgezet. 'Dat is een samenwerkingsverband met Belgische organisaties waarvoor subsidie van de Europese Unie beschikbaar was. Maar behalve dat geld is het natuurlijk ook heel leuk voor Nederlanders om vlak over de grens te wandelen. En leuk is het langs de Warmbeekvalleiroute, een van de routes die ik vandaag bekijk. Langs het rechtgetrokken beekje laten wiegende rietstengels telkens een opening vallen, waardoor de to-

rensplitsen van het klooster van de Achelse Kluis zichtbaar zijn. Over de velden komt het geluid van kerkklokken, een oproep voor de ochtendmis. Maar de witgele markering leidt me verder, over een zandweg de dennenbossen in. De Warmbeekvallei is mooi en afwisselend: bossen, beemden, een riviertje en uitzichten op boomgerande weilanden passeren onderweg. Maar ook het zandkarakter van de paden draagt bij aan het

Hoe gaat de ontwikkeling van de routes?

Van Sambeek: 'Ik vind het leuk om met bijvoorbeeld een wandelsportvereniging, een IVN-afdeling of iemand van de gemeente een route uit te zetten. Als die klaar is, gaan we overleggen met de beheerders van de terreinen, zoals waterschappen en natuurorganisaties. Dan kan de route nog meer worden aangepast. Voor het onderhoud van de routes werken we samen met een heleboel vrijwilligers. Iedere vrijwilliger heeft een of twee routes geadopteerd. Hij of zij zorgt er steeds voor dat de bewegwijzering op en top blijft. Dat systeem werkt prima.'

wandelplezier. De hele route kent maar een paar verharde stukjes.

Is dat altijd zo? 'We proberen waar mogelijk asfalt te vermijden. Dat lukt inderdaad prima daar langs de Warmbeek, maar in een gebied als de Peel ligt dat anders. Daar heb je nog maar heel weinig zandwegen. Eerst dacht ik dus: wandelen in de Peel, dat wordt niks, maar het valt erg mee. Gelukkig kent het gebied veel afwisseling met soms aardige

verrassingen, zoals de vele bloe-

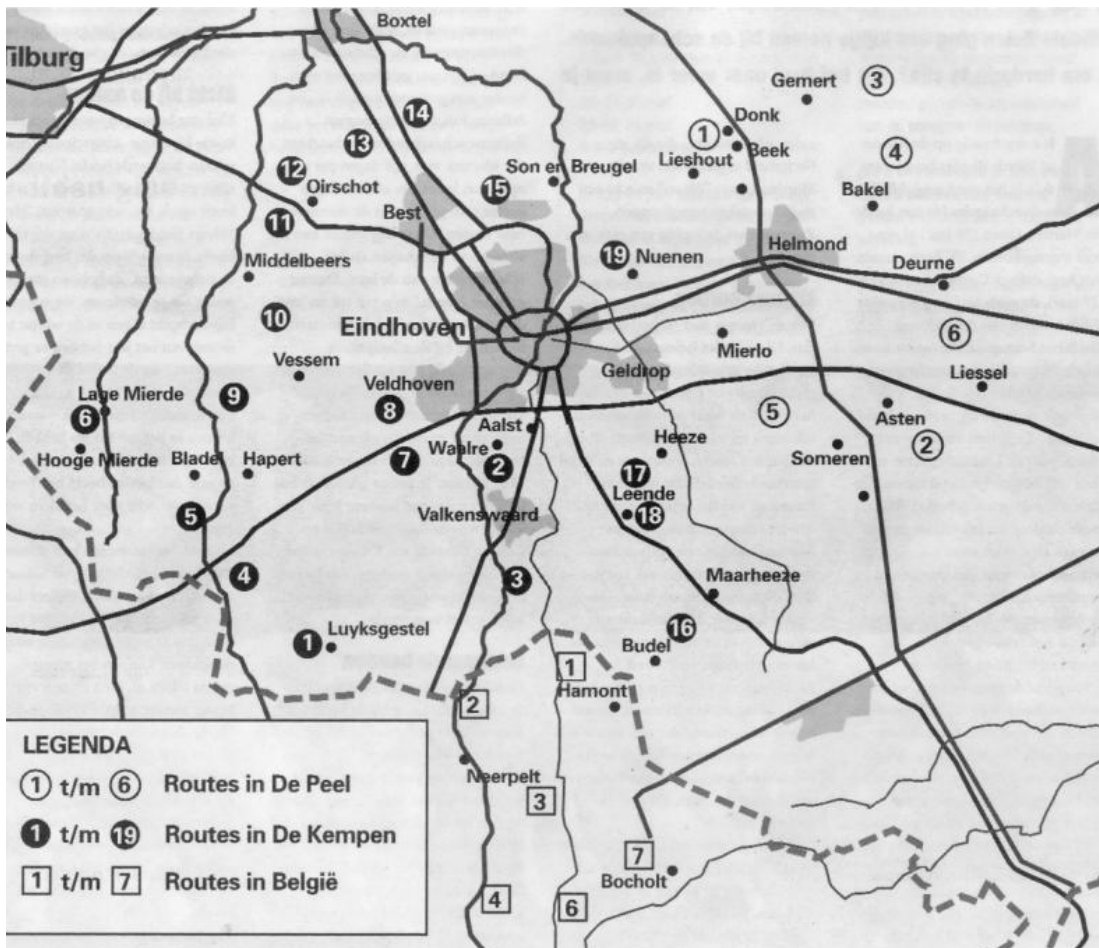
De Potstalroute

Op het parkeerterrein bij de kerk van Gerwen begin ik aan de Potstalroute, de tweede route die ik onderwerp aan een "test". Ook hier geldt variatie troef, want in het oostelijke deel wisselen bos, heide en vennen elkaar af, terwijl voorbij Gerwen akkers, weiden en beemden een hoofdrol spelen. De naam van de route is genoemd naar de potstal die in het landbouwsysteem van vroeger een essentiële rol speelde. Want in die stal werd de mest van het vee verzameld, dat vervolgens

Toppers

Schaapherder, giertank en werkpaard, alle drie zijn ze nauw verbonden met dit deel van Noord-Brabant. Dat geldt ook voor die typische driehoekige pleintjes, waarvandaan de wegen naar het buitengebied uitwaaiëren. Een stuk of vijf tel ik er, en de mooiste bevinden zich in Nuenen. Daar is eerst het plein met de grote linde en vervolgens het Park, pleisterplek van formaat. En dan

Wandelroutenetwerk

Overzicht van de routes

De Peel

- 1 Hagelkruis 7, 14, 20 kilometer
- 2 Dennendijkse 8, 14 of 20
- 3 Cleefswit 9, 16, 18, 24
- 4 Nederheide 15 of 23
- 5 Vennen 8, 13 of 17
- 6 Bikkels 13, 16 of 19

De Kempen

- 1 Berg en Bult 14 kilometer
- 2 Meeris 10, 13 of 18
- 3 Hasselsvennen 8, 15 of 20
- 4 Cartierheide 18
- 5 Aadal 21 (met verkorting)
- 6 Kuilenrode 23 (met verkorting)
- 7 Goor 19
- 8 Toterfout 21 (met verkorting)
- 9 De Beemden (22)
- 10 Kuikseind 24 (met verkorting)
- 11/12 Hakkelaar- en Donken; 9, 17
- 13 Weekens 19
- 14 Vleut 19
- 15 Nieuwe Heide 13
- 16 Cranendonck 11, 18 of 25
- 17 Heeze-Leende 18 of 25
- 18 Baulder Aa 16
- 19 Potstal 8,5 of 18

België

- 1 Warmbeekvallei 19 kilometer
- 2 Grote Heide 13
- 3 Kollisbos 17
- 5 Kleine Brogel 8, 9,5, 17
- 6 Grote Brogel 7, 14
- 7 Reppel 15 of 20

In de loop van het komend jaar komen er nog drie routes rondom Eindhoven bij. Dan is de ontwikkeling van de dagwandelingen voorlopig afgerond. Maar

menkwekers langs de Hagelkruisroute.'

verspreid werd over de akkers en zo de vruchtbaarheid van de bodem op peil hield. Een belangrijk deel van de veestapel bestond uit schapen, die met de herders de hei optrokken en 's avonds terugkeerden in de potstal om de keutels te verzamelen. Buiten Gerwen herinnert de Evert de Vriesdreef (onderschrift: schaapherder te Gerwen 1888-1962) aan de oude tijd, en pal ernaast manoeuvreert de moderne tijd: een grote trekker met achter zich een nog grotere giertank, zoekt de juiste

heb je in Nuenen ook nog eens van Gogh, die hier twee jaar werkte en woonde. Een route van formaat, zijn er andere die zich met de Potstalroute kunnen meten?

Van Sambeek: 'Ik doe zelf graag bossen. Een topper vind ik dan ook de Kuilenrode, die door de bossen van landgoed De Utrecht gaat.' Maar ook de Toterfout-, de Hasselsvennen-, de Berg

positie om de gier in het land te injecteren.

Was de potstal symbool van mesttekort (elke keutel moest worden 'geogost'), de grote giertank is het vehikel van het mestoverschot. En daartussen staat het werkpaard: achter de kerk van Gerwen staat een stevig standbeeld van een paard, een hommage aan de werkpaarden die vroeger werden gebruikt bij het plaggen van de heide.

en Bult- en de Cartierheideroute gooien hoge ogen. Minder bossig, maar ook in de categorie toppers plaatst van Sambeek de Hagelkruisroute in de Peel. Alle routes zijn beschreven in folders, die verkrijgbaar zijn bij de VVV's. Van Sambeek: 'Ons doel is zoveel mogelijk mensen aan het wandelen te krijgen. Daarom willen we de routes binnenkort ook op Internet zetten.'

wij doen nog meer op wandelgebied, want waarschijnlijk verschijnt eind van dit jaar een wandelroutenetwerk. Met als ondergrond een topografische kaart

maken we een netwerk met honderd knooppunten. Met behulp van de kaart kun je je eigen routes samenstellen via knooppunten. Elke keer bepaal je zelf

waar, wanneer en hoe ver je gaat wandelen; je bent niet afhankelijk van een paaltjesroute. Op de kaart komt allerlei achtergrondinformatie, die we maken in samenwerking met de heemkundeverenigingen, een natuurlandschapswerkgroep en het IVN. Een van de eerste netwerken ontwikkelen we in de gemeente Oirschot en Oost-, West- en Middelbeers; daar zijn namelijk genoeg

bos- en wandelpaden om een netwerk uit te zetten.'

Zo'n routenetwerk laat de wandelaar meer eigen keuzes. En er is nog een voordeel: 'Landgoedeigenaren krijgen subsidie als ze hun terrein openstellen. Dat geld willen ze wel opstrijken, maar dat betekent niet dat ze enthousiast zijn om bezoekers te ontvangen. Dus willen ze geen routemarkeringen op hun ei-

gendummen. Maar zo'n routenetwerk met topografische kaart biedt de kans wandelaars toch over hun landgoed te leiden.' Het past helemaal in de doelen van het SRE om zoveel mogelijk plekken aan de wandel te krijgen. Maar alleen al met de meer dan 600 kilometer bewegwijzerde dagwandelingen is daarmee een reuze stap gezet.

ST. CUTHBERT'S WAY (2)

MELROSE TO LINDISFARNE, 1 – 11 JUNI 1999

Door: Christiaan en Félice Koehler

Section 2

Harestanes to Kirk Yetholm

'Dere Street originally ran from York all the way to the Forth near Edinburgh. This is one of the best-preserved stretches and can in fact be walked all the way to the English border. The route was for long known as Agricola's Road, after the Roman governor during whose period in Britain (AD 79-83) it was made. The armies constructing the road set up a number of camps, which can still be traced on the ground. The route followed today is not always exactly on the original line of Dere Street, but is never far of it, and it is remarkable how well the line of the route has survived over nearly 2.000 years.'

Het smalle pad mondt van de ene stap op de andere uit in zo'n oorspronkelijke kampplaats. Er staan en liggen kolossaal grote bomen, die van ouderdom bezweken zijn; een merkwaardig schouwspel!

We verlaten Dere Street voor een bezoek aan het idyllisch gelegen 'Harestanes Visitor Centre', een uitgebreid complex van parken, tuinen, expositie- en ontvangstruimten. In een knus restaurantje genieten we van heerlijke koffie met scones en we bekijken daarna een expositie van grenen handgesneden meubelen met de daarbij behorende ontwerptekeningen en foto's van de interessante werkwijze. 't Winkeltje herbergt een onvoorstelbare hoeveelheid literatuur, kleding, gebruiksartikelen en de nodige prullaria op flora- en fauna-gebied.

Het centrum maakt deel uit van het 17^e eeuwse landgoed 'Monteviot House' van de Earl of Lothian, dat ooit gebouwd is door architect Edward Blore, tevens medeontwerper van het Buckingham Palace in London. De routebeschrijving (vanaf nu 'gids' genoemd) zegt hierover:

'The Earl, while fighting in the army, sent following message home to his father, the Marquess: I must trouble your Lordship to desire that I might have two nightcaps and two pair old slippers, one grass green, the other sky colour, with gold or silver lace upon them.'

Dit monumentale landgoed grenst aan de 'River Teviot', die wij via een elegante smalle voetgangershangbrug oversteken. We volgen deze mooie rivier, uitkijkend op zeldzame haagbeuken in een open landschap, tot aan het vervolg van de Dere Street. Het pad doet romantisch aan; ongeveer 4 meter breed, aan weerszijden een meidoornhaag en een plaveisel van keien in alle denkbare

vertrek 9.30 h

aankomst 18.15 h

formaten met hier en daar 'very muddy sections'. De romantiek slaat gauw om in verveling wanneer blijkt, dat dit kaarsrechte pad maar liefst 4 km lang is, gelijk aan 1½ uur sjouwen.

'The cottages of Crailing Hall' zijn 'just a break' in deze verlatenheid maar stellen weinig voor. Geen mens in de buurt maar

wel een verandering van pad en uitzicht en dat is heel wat waard: 'Dere Street hoeft niet meer!'

Overigens: 'Historians assure that St. Cuthbert himself would certainly have known of Dere Street as it was one of the very few roads at that time.'

De Crailing Hall cottages worden al snel afgewisseld door het vriendelijke riviertje Oxnam Water, waar ooit een legerkamp van Agricola was gevestigd.

't Is een zalige plek en daarom slaan ook wij hier een kamp op bij het glasheldere snel stromende water en nemen de tijd voor een welverdiende picknick.

De gids staat bol van historische feiten, zoals: 'The track that you walk over is shown on Stobbie's map of 1760 as the main road from Wooler to Jedburgh. Old maps record a number of farm names that have now disappeared.' Kennelijk heeft de enorme 'bull-breeding farm' bij Cessford Castle zijn collega's opgeslorpt. Van verre worden we al gewaarschuwd voor 'grazing bulls', die we later aantreffen achter een dubbele hoge schrik- en prikkeldraadafrastering.

'Cessford is now just a large (bull-breeding) farm and a group of cottages, but there was formerly a more considerable settlement here, and it is worth pausing for a moment to consider the recent history of the place. The story of the community here is very typical of many rural areas of Scotland. In 1841, the Barony of Cessford listed no fewer than 258 people, including a blacksmith, joiner, builder, mason and teacher.'

We hebben er geen behoefte aan om ons in de buurt van de schrikjagende knullen te verpozen. Niettemin nemen we het advies ter harte en zoeken we 'n plekje om het dagelijkse appeltje te verorberen en om een tweetal imponerende panorama's in ons op te nemen; achter ons 'The Waterloo Monument on a hill framed exactly by the two principal peaks of the Eildon Hills' en voor ons uit 'A superb view of the Cheviot Hills'.

Elke akker en weiland is omheind met onneembare muren of een meidoornhaag. Hoe dan ook, de 'landowner' zorgt er voor, dat de voetganger op een ordentelijke manier de hindernissen met gebruik van een 'stile' kan nemen. Zo zorgt hij ook voor een ordentelijk pad over zijn akkers en dát alles belangeloos. De aloude 'right of way'-wet staat hier borg voor. Hij plaatst lange stokken om een akker met hoge gewassen als koolzaad goed te kunnen doorkruisen.

'Fine views ahead to the Cheviot Hills while tackling the road to Morebattle' waar we een gastvrij B&B vinden in 'Kale View' van Cerill en Marie-France Taylor tegenover 'the charming named Teapotstreet'.

Morebattle is een 'border village' met een streekfunctie van weinig betekenis en omvang. Het telt maar liefst 3 kerken, de oudste van 1757, op een bevolking van < 1.000 inwoners. 'Kale View' is een oud donker huis met lichtgeel gekleurde kozijnen en 2 lichtblauwe deuren, uitkijkend op de Teapotstreet. Cerill, 'a joker' en een bereisd gepensioneerde doet met zijn Franse vrouw B&B 'just for the fun and social contacts'. Hij heeft niets op met de euro en van onze eurocheque wil hij helemaal niets weten.

'The Templehall Inn' is Morbattle's pub, van oorsprong een eeuwenoud boerderijtje, bestaande uit 2 vertrekjes, waar de bar en de keuken van af moeten en een later

aangebouwd feestzaaltje. De aanvankelijk wat terughoudende innkeeper verrast ons met 'n barmeal, bestaande uit 'River Tweed smoked trout, nieuwe aard-appeltjes in de schil en gemengde sla met daarbij onze geliefde Tetly; verrukkelijk!

Voor morgen staat het traject van Morebattle naar Kirk Yetholm op het programma, waarmee section 2 wordt voltooid. Over dit pittige stuk zegt de gids: *'This section is among the hardest of the whole walk. It includes a sustained climb to over 400 m on Wideopen Hill, with a number of steep sections. The compensation is the fabulous views obtained in clear conditions. During very severe weather conditions such as heavy snow, or in mist you are unsure of your navigation skills.'*

En dan te weten, dat er bij aankomst géén B&B beschikbaar is. Dát moet Mary Anderson geweten hebben, want zij heeft ons voor 'n tweede nacht ondergebracht in Morebattle en wel bij de familie Playfair.

Ceril zegt: 'Loop de teapotstreet in, daal af door een stuk grasland naar 'n bruggetje, ga de River Kale over, volg een bospad en je komt bij Mrs Debby Playfair, 'your to-night's B&B.'

Aldus doende komen we uit op een geweldig groot landhuis, met stallen, bijgebouwen en een tennisbaan: 'Morebattle Tofts', eigendom van 'n 700 jaar oud geslacht.

Na een hartelijke begroeting brengt Debby ons naar een balzaal van een slaapkamer met dito badgelegenheid en ... met een nest uitgebode zwaluwen tegen het kamerraam.

Debby is 'n schat; we mogen een deel van onze bepakking hier laten, zij belooft ons 's avonds in Kirk Yetholm op te halen en de volgende dag ons dáár weer af te zetten om onze tocht te kunnen vervolgen.

Met verrukkelijk weer beginnen we om 10.15 h aan deze etappe, lopen langs het slingerende riviertje Kale Water richting Grubbit Law +326 m, de eerste van de Cheviot Hills. Aan de voet van deze steile klim worden we op de proef

gesteld en herinnerd aan voornoemde waarschuwing, de lucht slaat dicht en brengt een zware regenbui overgaand in hagel. Het zicht is minimaal, het pad wordt gaandeweg glad en dan te weten, dat na een kleine afdaling

de volgende hill met de toepasselijke naam Wideopen Hill +369 m op ons wacht.

Op het hoogste punt aangekomen is ook de bui leeggelopen en kunnen we profiteren van een fantastisch mooi panorama. Toch kijken we met enige spijt terug

Section 3 Kirk Yetholm to Wooler

Het ontbijt is volledig in overeenstemming met de zwaarte van de tocht; overweldigend, en dat ook nog geserveerd in een omvangrijke eetkamer met een tafel, waaraan wel 20 personen kunnen plaatsnemen! Debby brengt ons in de stromende regen terug naar Kirk Yetholm. Gelukkig kunnen de capes weer snel uit.

Aan het einde van 'a large grassy area' kruisen we een uitgewaaierde beek naar het pad over de Cheviot Hills. We gaan gelijk op met de bekende Pennine Way tot aan de Schots / Engelse grens. Het landschap wordt ruiger, het pad vrijwel onzichtbaar en we beseffen, dat we de 'grote leegte' binnengaan. Vanaf de top van de 'Eccles Cairn' gunnen we ons een laatste blik op de Eildons, tevens de helft van St. Cuthbert's Way.

Voordat we er erg in hebben zijn we het pad en de markering kwijt. Kompas er bij, en jawel, diep verscholen pikken we de markering en iets van een pad weer op.

De hoogteverschillen variëren tussen +353 en +150 m en op zo'n laagtepunt moeten we de beek 'Tuppies Sike' in een moerassig gebied oversteken, waarlijk geen lolletje en verre van eenvoudig. En dan wacht ons een merkwaardig, omheind en donker bos van dicht opeengegroeid naaldbout, met een smal kronkelend en soms glibberig paadje. 't Is een wonderlijke ervaring om door 'n soort donkergroene tunnel te lopen naar een lichtpuntje aan 't eind.

Een golvend pad kronkelt langs de Elsdon Burn in een lieflijke rustige omgeving; geen mens te bekennen, geen verkeersgeruis op de achtergrond, slechts bladgeritsel, vogels en kabbelend water.

wanneer we beseffen wat een mooie uitzichten we tijdens de klimmen gemist hebben. Debby vertelt ons dat zover het oog reikt alle 'fields' aan de Morebattle Tofts toebehoren, het domein van hun wereldberoemde vleeskoeienrassen: de gitzwarte Aberdeen-Angus en de roodbonte Shorthorns.

Op deze zure bodem groeit volgens haar het voedergras slecht met een groot areaal als gevolg.

Kirk Yetholm naderen we door de slingerende 'Bowmont Water Valley'. Yetholm wordt

geassocieerd met het 'Gypsy folk', dat hier in 1506 is neergestreken en ± 400 jaar later is uitgestorven. Het is eeuwenlang de thuisbasis geweest voor de verkiezing en zelfs kroning van hun zigeuner-koningspaar. Om 18.00 h zijn we weer terug.

vertrek 9.45 h aankomst 17.45 h

We lopen langs de flanken van een bos, genoemd Collingwood Oaks, waarover de gids vertelt:

'The oaks are planted by Admiral Lord Collingwood, Nelson's second-in-command, who opened the estate at the time, to provide timber for the great warships

known as 'the wooden walls of England'. Unfortunately he had not taken into account, the Cheviot winds and the poor soil. The trees grew very slowly and became stunted, but fortunately the navy had invested in iron-clad ships before they reached maturity.'

In deze verlatenheid zien we aan het einde van het imposante buurtschap 'Hethpool House' een drietal in 1926 door architect Robert Mauchlin ontworpen cottages in 'the Arts and Crafts Style'. Juweeltjes in een overdaad aan groen en bloemen in een niet te bevatten schitterende omgeving. 'The right of way' staat ons toe deze buurtschap te doorkruisen, over een hek te klimmen en als we dat zouden willen, een tocht te maken in 'the College Valley'.

En dát willen we wel, maar we kunnen het niet omdat de 10 km diepe vallei géén onderdak biedt. Bovendien is er geen vervoersmogelijkheid om hier een dag naar toe te trekken; jammer!

'This beautiful, unspoilt valley is owned by a philanthropic body, who maintains a policy of welcoming walkers seeking quiet recreation. The College Burn follows the course of a geological fault line, which during the Ice Age was scoured out by the ice flowing from Cheviot's summit. The valley contains deciduous trees plantations and a large area of ancient birch and hazel woodland. They are designated as a Site of Special Interest by English Nature.'

Wie zou er niet willen picknicken aan de oever van deze mooie rivier? Overal vogelgeluiden, rondom opvallend grote roodborstjes en laag over het water scherende zwaluwen, die tussen de keien aan de oevers nestelen. Logisch, dat het ons moeilijk valt om afscheid te nemen van dit uitzonderlijk fraaie dal en zijn snelstromende beek met glashelder klaterend water. Maar er wacht ons nog een draaiende klim met als resultaat, dat Hethpool en de beek onder ons liggen en we daarmee de kans krijgen om het afscheid nog eens dunnetjes over te doen. Vervolgens doorkruisen we weer zo'n merkwaardig donker bosperceel met 'n smal kronkelend en glibberig paadje. Aan het eind daarvan gaat de wereld voor ons open en hebben we weer zicht op het weidse en ruige gebied van de Cheviot Hills.

'This section between the cairn and Wooler can be arduous in very bad weather conditions such as heavy snow or thick mist. Climb to open ground towards a walled sheepfold. This is on the site of a prehistoric settlement, some of the stones of which were used in its construction. If you keep a sharp outlook, you may see feral goats on the slopes.' En jawel, we zien ze.

'Continue the climb steadily over a cross-track for a further kilometer leading towards the prominent rocks of 'Tom Tallon's Crag'.' De begroeiing gaat geleidelijk

over in heide. 'Cairns' (Steinmännchen) markeren het smalle uitgesleten pad tussen de oprijzende hills van de imponerende Yeavinger Bel en White Law. 't Wordt gaandeweg duidelijk, dat het vrijwel onmogelijk moet zijn om in deze ruige verlatenheid een bestaan op te bouwen en een leefgemeenschap op te zetten. De waarschuwing aan de wandelaar is hier volkomen op zijn plaats. Maar tegelijkertijd constateer je een ongekende schoonheid, rust, uitzicht en het bekende gevoel van vrijheid bij wandeltochten boven de boomgrens en rijst de vraag: 'Hoe zou het hier zijn wanneer de heide in bloei staat?'

Het pad slingert over een verende ondergrond langs oude petgaten, waaruit vroeger turf is gestoken. Het water in deze vaak diepe putten is verzuurd en gitzwart. De drassige oevers zijn soms begroeid met wuivend veenpluis. Soms bekruipt je een 'unheimisch' gevoel omdat dit schouwspel zo onwerkelijk aandoet. Je hebt ook het idee, dat er geen eind aan deze tocht komt wat kennelijk ingegeven wordt door het gemis aan horizon. Bij 'Gains Law' +319 m gaan we langzaam zakken en rijst de dominerende 'Humbelton Hill' +298 m naast ons op. Oók zo'n onwerkelijkheid; een apart liggende hill met aan haar voeten geel gekleurde koolzaadackers, die aan de plaats Wooler grenzen, ons eindpunt voor vandaag.

Wooler kun je van die hoogte als het ware pakken; vergeet dat maar, het is nog een heel geslinger, eerst naar omlaag, dan langs een recreatiegebied en vervolgens de bewoonde uitlopers van dit aardige uitgestrekte stadje.

Wij blijven er 2 nachten om wat rust op te doen en een 'circular walk' zonder bagage op de rug te maken. Mary Anderson heeft ons de eerste nacht ondergebracht bij Julia Davenport van het 'Tildale Guest House' in de High Street. Het heeft een Laura Ashley-achtige slaapkamer en een lounge vol met soortgelijke prullaria en aanverwante meubelen; goed voor één keer maar echt niet langer. Julia is 'in the mood'; zij heeft succesvol gegokt op de 'Ascot horse races'. Logisch, dat zij nauwelijks aandacht heeft voor haar gasten.

De tweede nacht brengen we door in 'Winston House' van Terry & Veronica Gilbert in the Glendale Road. Terry heeft zijn job in Londen opgezegd en is hier een B&B begonnen, en hoe! Het bestaat uit een typisch Engels groot 19^e eeuwse rijtjespand met een ruime hal en een niet te missen geornamenteerde trap. We krijgen een ruime degelijk gemeubileerde slaapkamer met een dito badkamer. Terry heeft er plezier in en dát blijkt heel duidelijk op de wijze waarop hij het 'breakfast' bereidt en serveert. Hulde, om nog eens terug te komen!

Eten in Wooler? Perfect!

Julia raadt ons het restaurant aan van 'The Tankerville Arms Hotel'. In een heerlijk verwarmde en ietwat deftige ambiance krijgen we een bloedheet bord voortreffelijke 'lambscotlets' voorgezet, vergezeld van chips en allerlei warme en koude groenten. Daarbij past het heerlijke donkerbruine 'local beer' voortreffelijk.

Terry stuurt ons naar zijn favoriete pub 'The Black Bull Inn', een oude stadskroeg met een soort eethoek annex bar en een kok die zijn vak verstaat. Uit 'n met kleurkrijt beschreven schoolbord kiezen we de suggestie: 'To-days Mixed Grill with Farn Island Beer'.

'Wooler is the largest settlement in the Cheviot Hills area, with a population of about 18.000. Founded in the 12th century and a market town since the 13th century and to-day still one of the most important livestockmarkets in north-east England. The town endured frequent and often severe raids by marauding Scots over a 300-year period between the 14th and 16th centuries and later suffered two disastrous fires, which accounts for the lack of pre-Victorian buildings.'

De stadsrondwandeling loopt voor 'n gedeelte over de hills met een mooi uitzicht op de stad en omgeving. Koffie genieten we op een bankje tegenover de merkwaardige, kale groene Humbleton Hill +298 m. Heel in de verte zien we de historische, +400 jaar oude Weetwood Bridge, waar het pad ons de komende dag overheen zal voeren naar ons B&B in West-Mains.

Wordt vervolgd

Recreatieve Wandelkalender

Juni

7/9	Breda	(40)-30-(20)-15 km	09.00 uur	21/22	Teteringen	40-30-20-10	08.00 u
	Tuinzigtlaan 10	☎076-5216976			W.Alexanderpl	☎076-5872835	
8	Mill	50-42-30-20-15 km	07.00 uur	22	Etten-Leur	40-24-12	08.00 u
	Sportweg	☎0485-453569			A.vBergemstr	☎076-5034781	
9	Milsbeek	42-28-20-12-6 km	07.00 uur	22	Schaijk	42-30-20-10	07.00 u
	Trefpunt 68	☎0485-322325			Schutboomstr	☎0486-461575	
9	Someren-Eind	50-42-30-15-10 km	06.30 uur	22	St.Anthonis	50-40-30-25-	06.00 u
	W.Alexanderl 5	☎0493-490153				☎0485-382533	
14	Rijsbergen	40 km-25 km	07.00 uur	22	Waalwijk	30-20-10	08.00 u
	Centrum	☎076-5964666			Willaertpark 2	☎0416-337251	
14/15	Escharen	42-30-20-15-10 km	06.30 uur	25	Den Bosch	50-40-30	06.00 u

14/15 Autobedrijf stienen someren

15 Autobedrijf
15 Takel- en bergingsbedrijf
15 Kraanverhuur
21 Taxi-/en autobusbedrijf
Autoschadebedrijf

5710 AB SOMEREN
Postbus 82
Boerenkamplaan 21
Telefoon: 0493-493111
Telefax: 0493-494824

Clubreizen OLAT

14 JUNI Durby-Hotton
23 AUG Polleur-Remouchamps
27/28 SEPT weekend St.-Vith

☎0495-537775

CAFE-BILJARD
FEESTZAAL
DU COMMERCE

Elly en Twan
Tel. 040-2062019
Langstraat 8 - LEENDE

Bruiloften
Koffietafels
Recepties
Feestavonden
Warm/koud
buffet

Sonsegweg 3
5492 HK NIJNSSEL
Tel. 0413-479680
Fax 0413-478704

VAKANTIE APPARTEMENTEN VERHUUR
LETOURISTE
MORZINE-AVORIAZ - PORRESCH-Soeil, FRANCE

De ideale plek voor fantastische wandel, outdoor en wintersport vakanties

Info op www.letouriste.com
06.53523900/0033.450741861

KOM WANDELEN IN TSJECHIE

Goed gemarkeerde wandelroute's in het Nederlands.
Verblijf in hotel, appartement of op camping
Hollandse gastvrijheid, maar Tsjechische prijzen.

Vernerovice 131 Vernerovice bij Broumov
Info: www.aktief.cz
Tel: + 420 491 582 138 Tel: 06.12236194